

Vstani ljudstvo Slovensko

Kmalu po okupaciji Slovenije je bil sklican plenum Komunistične partije Slovenije. Vodstvo partije je vedelo kaj hoče okupator storiti slovenskemu ljudstvu. Sprejeti so bili sklepi: okupatorju se je treba upreti z vsemi močmi. Treba je organizirati ljudsko vstajo, to je edina rešitev za nas.

Temu klicu so se odzvali rodoljubi, prijeli za puško in pričeli z bojem. Iz partizanskih skupin je v 4 letih boja nastala slovenska vojska, ki je stara sedaj 30 let. Kako majhen utrinek časa v dolgi zgodovini človeštva in našega naroda in kako pomembni zgodovinski dogodki so se zvrstili prav v tem času in prav za to vojsko. Ponosno sme ta mala republika postavljena na enega izmed najbolj izpostavljenih krajev v Evropi pokazati svojo hrabrost, svoje junaštvo, svojo privrženost narodu, svojo vojaško znanje in svoje partizanske uspehe, čeprav mineva komaj 30 let, kar ima vojsko.

V Šmartnem pod Šmarno goro je 22. 7. 1971 počil prvi partizanski strel. Odmev tega strela je razlegal širom Slovenije in to je bil začetek oborožene ustaje slovenskega naroda. Z uživiljanjem tradicij narodno osvobodilnega boja in spominu na ta odločna dogajanja naše revolucije bomo zlasti v nas samih okrepili zavest in ustaljenost za nadaljne borbe, ki nas čakajo v miru. Vstrajati moramo pri izbojevanju bitke za naš samoupravni in socialistični razvoj in krepiti to samoupravno družbo iz pozicij splošnega ljudskega odpora proti agresorju, ne glede na to od kod bi prišel.

Rojstni dan Tita praznik Jugoslovanov

Čeprav nekoliko pozno, pa vendar se tudi naša delovna skupnost pridružuje čestitkam tovarišu Titu ob njegovem 80. rojstnem dnevu. Ta dan ni bil samo njegov praznik, temveč praznik vseh Jugoslovanov. Skoraj ni bilo občana, ki ne bi spremljal preko tiska, radia ali televizije izročitev štafetne palice na Stadionu JLA v Beogradu. Veličasten nastop mladincev in mladink na tem stadionu, kjer so izvajali razne telovadne vaje ob Titovi navzočnosti in izražali bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov, kar ima Tito najrajši. Videli smo tudi prizore, ko je rektor beograjske Univerze izročal tovarišu Titu diplomno častnega doktorja, izročitev najvišjega Sovjetskega odlikovanja v Moskvi, Red Lenina in zopet izročitev diplome za častnega doktorja varšavske Univerze.

Tito je postal sinomin borca za mir, svobodo, neodvisnost in mirno koeksistenco med narodi sveta. O njegovem prispevku za mir in za mednarodno sožitje so visoki državniki, kolitiki in književniki izrekli naslednje-

- Erni Emil, član francoske Akademije: Če kdo v moji navzočnosti izgovori besedo Tito, Jugoslavija, jaz vedno pomislim na najpoetsko hrabrost našega časa. Zemlja čista pred obrazom zgodovine.
- Žan Saraj, znanstvenik in rektor pariške Sorbone: Pod Titovim močnim impulzom se je sodobna Jugoslavija obmnila bodočnosti in postala graditelj sodobne ekonomije in kulturnih dobrin, dostopnih vsem in ne samo privilegiranim slojem. Zalostno bi zgedel svet brez Jugoslavije, takšne kakršna je danes.
- V knjigi bolgarskega pesnika in odvetnika Lenkova je zapisano: Tito je poznano in cenjeno ime, ne samo v Jugoslaviji. Napredno človeštvo ravno tako pozna heroja, ki je v najbolj burnem periodu mislil na svobodo človeka in predvidel bojni izhod, omahljivim dvigoval vero, borcev izdajal povelja in v vsem času fašističnega nasilja stal kot mogočen hrast.
- Gamal Abdel Naser: Vi (Tito) imate vso pravico, da z

zadovoljstvom gledate na rezultate, ki ste jih ustvarili kot državnik.

- Adolfo Lotes Mateus, meksiški predsednik: Meksika spojuje borbe, hrabre, modre in dalekovidne ljudi. Iz tega razloga uživa Tito spoštovanje v Meksiki, in je priljubljen pri Meksikancih.
- Rihard Nixon, predsednik ZDA: Posebno sem srečen, ker sem prvi ameriški predsednik, ki je prišel na obisk v Jugoslavijo in da sem se spoznal s predsednikom Ti-

tom, ki je ne samo veliki voditelj svoje države, temveč tudi človek, ki je odsev na svetovni sceni.

- Avstrijski zunanji minister dr. El Evat: Z borbo pod vodstvom Maršala Tita je ljudstvo Jugoslavije izpisalo eno od najslavnejših strani v zgodovini II. svetovne vojne.
- Predsednik norveške vlade Einer Geld Hardsen: Predsednik Tito je velika osebnost in eden od stvarno velikih državnikov v sedanjem svetu, medtem ko je Jugosla-

vija dežela, ki doživlja hiter razvoj in napredek.

Še bi lahko naštevali kaj misli današnji svet o Titu, toda resnica je, da ne more ne sovražnik, ne prijatelj trditi drugega kot to kar je resnica.

K čestitkam jugoslovanskih narodov ob Titovem 80. rojstnem dnevu se pridružujejo tudi člani delovne skupnosti Svilanit z željo, da bi tovariš Tito še dolgo živel med nami in srečno vodil skupnost jugoslovanskih narodov.

izplačati niti takšnih osebnih dohodkov, kot jih določa samoupravni sporazum, saj niso mogla izločiti za plače niti sredstev za KOD.

Ker tudi v letu 1971 tekstilna industrija ni v celoti izplačala sredstev za osebno in skupno porabo po merilih samoupravnih plačilnih sporazumov (dejanska izplačila dosegajo 85% s sporazumom določenih sredstev) delavci zaposleni v »tekstilu« po višini življenjskega standarda zaostajajo za delavci in ostalih industrijskih dejavnosti.

C) Višjo akumulacijo, ki jo minimalno določa samoupravni sporazum, lahko zagotovi le 22 tekstilnih podjetij t. je 52,4% ostala pa te višine ne morejo doseči.

Vsi naštetih podatki nazorno kažejo, da navedene razmere v našem gospodarstvu vedno bolj vplivajo na tekstilno panogo, ki ima sorazmerno nizko akumulacijo, na stagnacijo in celo na padanje standarda tisočih delavcev zaposlenih v tej industriji.

Edo Golob

Učinki ekonomskih ukrepov na planirani dohodek tekstilnih podjetij v letu 1972

Analizo s tem naslovom je v maju l. 1972 izdal Sindikat delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, Republiški odbor za Slovenijo. Iz te analize, ki je narejena na podlagi vprašalnika, ki ga je izpolnilo 59 slovenskih tekstilnih podjetij sem izkazal nekaj zanimivih podatkov, ki nazorno kažejo, kakšen je trenutni položaj pri naših tekstilcih.

A) Učinki na planirani dohodek

Po devalvaciji dinarja in revalvaciji nekaterih zahodnih valut naj bi tekstilci ustvarili večji dohodek, saj svoje izdelke izvažamo predvsem na konvertibilno področje in bi devizna realizacija morala biti večja kljub temu, da se je izvozna premija znižala za 6%. Dohodek bi se moral povečati tudi na račun 4% zmanjšanja prometnega davka ter dovoljenega 18% povečanja cenam prej z več kot 50% bombaža. Negativno, torej na zmanjšanje dohodka pa vpliva izjemen porast cen surovin na svetovnem trgu (bombaž v primerjavi z letom 1971 do 55%). To so bile predpostavke, dejanski rezultati pa kažejo, da ima tekstilna industrija zaradi povečanja cen surovin in večjih materialnih stroškov še vedno za 168.583.000 din oziroma za 11% manjši dohodek, kot ga je planirala za leto 1972.

Negativni učinki višjih cen na svetovnem trgu so najbolj prizadeli predilnice in tkalnice volne,

kjer imajo za 23% manjši dohodek od planiranega, predilnice in tkalnice bombaža pa 15%.

Posamezna podjetja prikazujejo naslednja zmanjšanja dohodka:

	din
»MTT«	15.470.000
»Tekstilindus« Kranj	17.636.000
»Bombažna predilnica« Tržič	12.562.585
»Predilnica Litija«	11.015.779
»Novoteks« Novo mesto	18.790.000
»Lisca« Sevnica	5.964.915
»Jutranjka« Sevnica	7.400.000

Približno na enakem položaju oziroma v ugodnejšem položaju zaradi navedenih ukrepov pa so:

TONOSA — Ljubljana
RAŠICA — Ljubljana
TOPER — Celje
LABOD — Novo mesto
UNIVERZALE — Domžale
MODNA OBLAČILA — Ljubljana
ČIB — Bovec
TRIKON — Kočevje

B) Kako se to stanje v prvih štirih mesecih odraža na izplačilo osebnih dohodkov pa povedo naslednji podatki iz analize:

Osební dohodek v celoti skupaj s sredstvi za skupno porabo v višini kot jo določa samoupravni sporazum, je lahko izločilo 33,4% tekstilnih podjetij; 38,1% je le delno lahko doseglo višino samoupravnega sporazuma, saj jim njihov uspeh

ni dovoljeval izplačati tako imenovanega faktorja stimulacije. Osební dohodke v višini čistega KOD (kalkulativnega osebnega dohodka) brez izločenih sredstev v sklad skupne porabe je izplačilo 4,7% podjetij; 23,8% tekstilnih podjetij v Sloveniji pa zaradi težkega položaja v katerem se nahajajo, ni moglo

Uresničevanje ustavnih dopolnil

Družbeno ekonomski odnosi so se razvili do take meje, da prejšnja ustavna dopolnila nista bila več skladna z novo nastalo situacijo. O ustavnih dopolnilih je bilo že precej povedanega in napisanega. Ustavna dopolnila so sprejeta, delovnim organizacijam, družbeno-političnim skupnostim in občanom pa so dana v izvajanje in izvrševanje. Za delovne organizacije sta zlasti pomembna XXII. in XXIII. ustavni amandma. Ta dva ustavna dopolnila opredeljujeta samoupravni položaj delovnega človeka v procesu proizvodnje, medsebojno razmenje, ki jih sklepajo s samoupravnim sporazumom, delitvi dohodka in pravic do formiranja temeljnih organizacij združenega dela. V procesu izvajanja ustavnih amandmajev je za delovne organizacije posebno vprašanje kako pristopiti k formiranju novih ekonomskih kategorij temeljnih organizacij združenega dela.

Kaj je pravzaprav temeljna organizacija združenega dela? Po določilih ustave naj postane družbeno ekonomska celica, v kateri bo delavec v združenem delu uresničeval temelj svojega samoupravnega položaja, da bo ustvarjal in delil rezultate svojega dela. To pa pomeni, da je v združenem delu odgovoren za organizacijo in učinkovitost proizvodnega dela za učinkovito gospodarjenje s proizvajalnimi sredstvi in dohodkom in to ne le znotraj svoje temeljne organizacije ampak znotraj vseh asorcij v katere se povezujejo in na tej osnovi ugotavlja in deli dohodek kot svojo neodtujljivo samoupravno pravico. Te pravice pa za doseg te ciljev ne uresničuje več na širših integracijskih ravneh združenega dela, marveč v temeljnih organizacijah združenega dela. Te-

meljna organizacija združenega dela in vsebina samoupravnih odnosov, ki se naj v njej uresničujejo za to ni le nova samoupravna socialna kategorija, prek katere težimo k višji stopnji osvoboditve dela. Temeljna organizacija združenega dela je tudi ekonomska celica, prek katere so odprte nove širše možnosti za neposredno uveljavljanje pobud vseh delavcev v združenem delu, daje torej zaostritev odgovornosti na vseh ravneh združenega dela. To velja tako za zaposlene ob stroju, kot za tiste, ki opravljajo organizacijske, finančne, razvojno tehnične in druge strokovne naloge.

Po ustavnih dopolnilih imajo delavci pravico, da organizirajo temeljno organizacijo združenega dela, torej pravico, da jo ustanove, oz. da se proglasijo za temeljno organizacijo združenega dela.

Ta odločitev je sicer konstruktivnega značaja, toda z ustanovitvijo temeljne organizacije združenega dela ne smejo biti prizadeti interesi in pravice drugih v delovni organizaciji, zato bo potrebno, da s samoupravnim sporazumom določimo rok, v katerem lahko drugi skladno z ustavnimi določili izpodbijejo tako odločitev dela delovne skupnosti. Če o odločitvi ustanovitve dela v temeljni organizaciji združenega dela nihče v delovni organizaciji v določenem roku ne bo nasprotoval se del delovne organizacije lahko konstituira v temeljno organizacijo združenega dela. Kljub določilom ustavnih dopolnil se porajajo številna vprašanja glede pogojev, ki jih mora izpolnjevati nek organizacijski del delovne organizacije, da bi delavci lahko ustanovili temeljno organizacijo združenega dela. Dva temeljna pogoja sta, da del delovne or-

Skoki njih roke so šli tisoči metrov frotirja, ki bi lahko opasali zemljsko oblo

ganizacije predstavlja delovno celoto in da se uspeh skupnega dela delavcev lahko potrdi kot vrednost na trgu ter v delovni organizaciji in da je ta vrednost lahko samostojno izražena.

Kaj smo v pogledu izvajanja ustavnih dopolnil storili v naši delovni organizaciji? Če so v podjetju Svilanit podane osnove za ustanovitev temeljne organizacije združenega dela res še ni bilo širših razprav. Sekretariat osnovne organizacije ZK je ta vprašanja sicer načel, razprava je potekala v tej smeri katere delovne enote v podjetju imajo samoupravne in ekonomske pogoje. Kot je že rečeno temeljna organizacija združenega dela je ekonomsko zaokrožena celota, ki lahko deli dohodek, ki lahko samostojno nastopa na trgu in da ni tehnološko povezana s procesom proizvodnje delovne organizacije druge enote. Razmišljanja potekajo v tej smeri, da bi v našem podjetju bila lahko temeljna organizacija združenega dela delovna enota svila. Ta enota ni organsko povezana z delovno enoto bombaž, kajti njen značaj proizvodnje se bistveno razlikuje od proizvodnje frotinja. Ta enota lahko samostojno planira svojo proizvodnjo, samostojno deli rezultate dela, ne da bi bila s tem okrnjena celovitost podjetja v tehnološkem procesu. (Samostojno lahko nabavlja in prodaja ter samostojno lahko organizira svoje organe upravljanja). Tu ostane odprto vprašanje izvajanja poslovne in prodajne politike. Tudi to vprašanje je rešljivo, kajti strokovne službe, ki opravljajo naloge za delovne enote in te naloge tudi sedaj opravljajo za delovno enoto svila, bi lahko te dolžnosti izvrševala tudi v primeru, če bi svila postala temeljna organizacija združenega dela. S tem pa ni rečeno, da se ne morejo izoblikovati kriteriji tudi za druge delovne enote, da postanejo temeljne organizacije združenega dela, vendar so pogoji nekoliko težji. V kakšni obliki in obsegu bodo člani delovne skupnosti razpravljali o formiranju osnovnih celic temeljne organizacije združenega dela bo potrebno izdelati program in temeljito proučiti vsa vprašanja, ki bodo pokazala smer nadaljnjega samoupravnega izpopolnjevanja v duhu ustavnih dopolnil.

Otvoritev turistične sezone na Rabu

Na zadnji seji delavskega sveta prejšnjega sklica je bil dan predlog naj bi člani ob zaključku mandatne dobe obiskali novo odprti dom podjetja na Rabu. Predlog je bil sprejet. Dne 28. maja se je ob 5. uri zjutraj zbralo pred vratarnico 25 članov delavskega sveta, 9 članov sindikalnega odbora, direktor podjetja in vodja splošnega oddelka. Avtobus s 36 potniki je tiho zarezal v megleno tančico skozi mengeško polje, Ljubljano, Postonjske ribe in tako naprej do Raba. Ko se je avtobus pričel spuščati proti Reki so se obrazi potnikov užalostili, kajti sonce se je komaj prebijalo skozi oblake, morje pa je bilo megleno. Takšna slika je dala slutiti, da najbrž ne bo kaj prida vremenar za otvoritev turistične sezone počitniškega doma Svilanit na Rabu.

V Reko smo prispeli okrog 8. ure. Tu smo se zadržali kakšno uro in pol. Sprejel nas je predstavnik trgovskega podjetja Rijekatekstil in nas povedel na zajtrk v hotel. Direktor podjetja tov. Marcijan se je po zajtrku v imenu vseh navzočih prav lepo zahvalil predstavnikom tega trgovskega podjetja za njihovo vljudnost, ljubeznivost in postrežljivost. Tu bi se zadržali dalj časa, a vsi smo bili nekoliko nestrpni, ker bi radi čimprej videli počitniški dom na Rabu. Avtobus je nadaljeval pot ob jadranski obali v smeri Zadra. Vijugasta cesta, prepadi, mostovi, pogled na morje in morje skalovja, je marsikomu povzročil globok vdih. Potniki v avtobusu so bili dokaj živahni. Nekateri so se šalili, drugi pa vneto igrali šnops. Pregel tega dne ni imel sreče, ker je večkrat izgubil. Kadar je slabo »ruffal« ali izgubil igro, se je jezil na šoferja rekoč, da je on kriv, ker na ovinkih prehitro vozi. Seveda vse to so bile le šale, kajti za izgubljen portuljo nekdo mora biti kriv? Iz Jadranske magistrale smo se spustili po dokaj dobri cesti proti morju v majhno pristanišče Jablanac, ki je tesno objet v planinskem ma-

Prihod članov delavskega sveta na Rab

sivu Velebita, kakor riba, ki je v ogromnih kleščah jastoga. Tu smo se vkricali z avtobusom na plavajoči otoček, ki mu pravijo trajekt in se z njim skozi morskoo ožino kmalu pripeljemo na Rab. Od pristanišča na otoku Rabu je dokaj lepa asfaltirana cesta proti Barbatu in v mesto Rab. Kmalu smo zagledali Svilanitov dom, kjer naš je na stopnicah čakal tov. Kramar. Vsi smo mu veselo mahali v pozdrav. Takoj je stekel v prostor in najbrž naznanil kuharici naj bo vse pripravljeno, kajti prve lastovke Svilanita prihajajo na Rab. Po nekaj 100 metrih hoje smo končno le prišli do poslopja in tov. Kramar je vse lepo sprejel ter jim zaželel dobrodošlico. Posedli smo za mizo, kajti kosilo je bilo že pripravljeno. Vsi smo bili postreženi, najprej z aperativom, nato pa s kosilom in dobro rabsko kapljico. Kosilo ni nič kaj dolgo trajalo, kajti vsi so bili željni, da se čimprej namočijo v morju in poizkusijo, če je tudi na Rabu slano. Vreme ni bilo nič kaj ugodno za kopanje, sonce je bilo blede in pihala je burja iz Velebita. Najbliž vroči so kljub temu poskusili hladno kopel, vendar tudi ti niso dolgo zdržali. Ker s kopanjem ni bilo nič smo se dogovorili, da odpotujemo z avtobusom na Suho punto, kjer bi si ogledali taborišče internirancev, ki so ga ustanovili italijanski fašisti za slovenske rodoljube. Na tem otoku je med italijansko okupacijo našlo smrt zaradi gladi ali izčrpanosti okrog 4.000 Slovencev. Po ogledu taborišča smo se ustavili v mestu Rabu. Ljudje so se kaj kmalu porazgubili v grupah in tako je vsaka zasedla kakšen bife ali gostilnico. Po gostilnah so se razlegale slovenske pesmi in zopet smo se zbrali pri avtobusu ter se odpeljali na Barbat. Meščani so nas spremljali in nam mahali v pozdrav, mi smo jim pa zagotavljali, da se zopet vrnemo. Po večerji so se ljudje zopet porazgubili, nekateri so šli k počitku, drugi pa so si hoteli dati še malo duška in so zavili v tamkajšnje gostilnice.

Ker nam tega dne sreča ni bila naklonjena, da bi se ikopali, smo upali, da bo sonce drugi

dan le prodrlo meglo saj je čas, da močneje posveti. Na žalost pa tudi drugi dan ni bilo nič. Nasprotno, vreme je bilo še slabše in ko smo odhajali iz Raba nas je spremljal dež. Vrnili smo se v Kamnik, ki je bil še bolj osvežen, kakor tisto jutro, ko smo ga zapustili in ozračje je bilo nasičeno z vonjem ozona po obilnih padavinah.

Čeprav so bili izletniki na Rabu ob poseben užitek sonca in morja, ta izlet na Rab ni bil brez pomena. 36 ljudi delovne skupnosti je videlo Rab, si ogledalo sicer skromen začetek počitniškega doma Svilanita, se spoznalo s potjo in Rabom. Z živo besedo je vse to lažje povedati zato naj vsi tisti, ki so bili na Rabu prevzamejo vlogo turističnega propagandista, da bo dom čimbolj zaseden.

KAJ MISLIJO NEMCI O TUJIH DELAVCIH

Ob koncu letošnjega januarja je bilo v ZR Nemčiji 2,13 milijona tujih delavcev ali za 112.000 oziroma 5% manj kakor ob koncu septembra 1971.

Po nemških podatkih so tuji delavci v ZRN leta 1971 zaslužili 25 milijard nemških mark. Na svoje ali bančne naslove v domovini so od tega nakazali komaj 5,5 milijarde mark, od teh pa Jugoslovani 950 milijonov mark.

Leta 1971 je bil povprečni neto zaslužek tujih delavcev v ZRN 870 mark na mesec. Po povprečnem mesečnem neto zaslužku so na prvem mestu Spanci, zatem Turki in na zadnjem Jugoslovani. Zato pa so Jugoslovani na prvem mestu po varčnosti, za njimi pa Turki in Italijani.

Zanimivo je, kako Nemci ocenjujejo tuje delavce. Dames jih je komaj 10% Nemcev več kot pred sedmimi leti pripravljenih izreči, da so tuji delavci »pridni, dobrosrčni in prijazni«. Zato pa jih je — po podatkih Inštituta za demokracijo v Allensbachu — več kot 53% anketiranih izjavilo, da so tuji delavci »varčni, a glasni«, 41% da so »umazani in neredni«, 37% Nemcev pa izjavlja, da so »nasilni in jezljivi«.

Prvi gostje v počitniškem domu na Rabu

Obrambne priprave v sistemu splošnega ljudskega odpora

Vsebina splošnega ljudskega odpora bi morala prodreti do slehernega občana. Ne bo preveč rečeno, da je med nami še mnogo taktih, ki ne poznajo nalog, ki so vezane na obrambne priprave. Idejno in strokovno pripravljane delavcev na pozicije splošnega ljudskega odpora se mora izvajati preko delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Skrb za obrambne priprave prebivalstva so naše trajne naloge, ki jih nalagata zvezni zakon o narodni obrambi in republiški zakon o splošnem ljudskem odporu. Spričo razmer, ki vladajo na našem nemirnem planetu ne smemo biti indiferentni do zaščite v bodoči vojni in kako se boriti proti agresorju. Delovni ljudje in občani morajo biti sprosti seznanjeni z metodami družbene samozaščite v mirnem stanju, to pomeni napovedati boj vsem negativnim pojavom od zlorab do sovražne propagande in šovinizma. Usposabljanje se moramo tudi za učinkovito borbo proti sovražniku, spoznavati nevarnost vojnih sredstev, uporabljati razno pehotno orožje in način zaščite proti radiološkimi, biološkimi ter kemičnim bojnim sredstvom. Vse te naloge niso nič kaj preproste, kajti zavedati se moramo, da moramo obvladati vse načine bojevanja, če bi se bojevali proti številčno močnejšemu sovražniku ker bo le tako usposobljen občan lahko zadal sovražniku občutne izgube. Vsak človek, ki se bojuje proti sovražniku mora imeti dvoje vrst orožja. Najmočnejše orožje je idejno politično moralna zavest človeka (da ve zakaj se bojuje in proti komu), druga vrsta orožja pa je psihološka pripravljenost, kajti gonje tistemu, ki je iznenaden.

Delovni ljudje se moramo seznaniti tudi s fiziognomijo morebitne vojne, z vsemi oblikami splošnega ljudskega odpora. Ali smo se kdaj zamislili kakšne strašne posledice bi bile že v prvi uri sovražnega napa-

da? Kakršnakoli sovražna akcija z bojnimi sredstvi pomeni napad na človekovo duševnost in povzroča pri neosveščenih in labilnih osebnostih strah, negotovost in paniko. Tak človek ne odloča več svobodno, ampak pod vplivom nezaupanja predstotkov in svoje duševno stanje prenaša tudi na druge osebe. Takšno stanje psihično uničuje ljudi, ki lahko postanejo tudi pozneje primerno orodje za druge akcije in cilje. Takšno psihično stanje pa postane še bolj kritično, če bi prišlo do letalskih napadov, do topniškega in raketnega obstreljevanja ali celo do atomskega udara.

Uveljavljanje splošnega ljudskega odpora bo vsilila eventualnemu sovražniku dolgotrajno vojno, otežkočila njegov položaj v mednarodnih odnosih in zmanjšala možnosti, da se v svetovni varnosti njegova agresija omeji kot lokalna zadeva. Nam pa bo omogočil, da postane takšna agresija ne samo evropski ampak svetovni problem, ker ima vse možnosti za diplomatsko delovanje in angažiranje mednarodne javnosti. Pri tem pa ne smemo prezreti osnovnega namena in pomena splošnega ljudskega odpora, ki ga lahko opredelimo tudi kot edino možnost za ohranitev naroda, njegove kulture, razvoja, obstoja in osebne svobode vsakega posameznika.

Če se vprašamo kaj smo v tem pogledu storili v podjetju ugotovimo, da je na tem področju precej storjenega, vendar vsebina splošnega ljudskega odpora še ni prodrla v zavest slehernega člana delovne skupnosti. Okvirne naloge tako za organe upravljanja, kakor tudi za zaposlene delavce so določene s statutom. Materialna skrb za opremo enot civilne zaščite se izvaja že 9 let. Odbor za splošni ljudski odpor deluje že drugo mandatno dobo. V pretekli mandatni dobi je imel odbor 8 sej, na katerih so se obravnavala in reševala vprašanja formi-

ranja enot civilne zaščite, organizacije vaj, sprejetje načrta obrambnih priprav, načrta za nabavo opreme enotam civilne zaščite, sprejetje načrta zavarovanja podjetja, sprejem pravilnika o poslovni skrivnosti itd. Odbor za splošni ljudski odpor podjetja šteje 12 članov, 6

3 so opravili podčastniški tečaj, 5 delavcev pa je obiskovalo strojniški tečaj. V letu 1972 je bil spomladi organiziran tečaj za gasilsko reševalno enoto, tako da bo v vsaki izmeni po delovnih enotah usposobljena ena desetina gasilcev. Tečaj obiskuje 48 mladincev in mladink, kjer prevladujejo dekleta.

Zavedamo se, da na področju obrambnih in idejnih priprav zaposlenih delavcev nismo storili še vsega. Vsi organi delov-

Generalpolkovnik Danilo Lekič in član republiškega štaba za SLO Albert Jakopič si v navzočnosti direktorja ogledujeta naše proizvode

članov je iz Živilske industrije, 6 pa iz podjetja Svilaniit. Odbor zaseda skupno kadar se rešujejo vprašanja organizacije civilne zaščite, delovanja enot civilne zaščite, materialne nabave in strokovnega izobraževanja. Vprašanja obrambnih priprav, načrtovanja proizvodnje za primer vojnega stanja pa rešuje vsak odbor za sebe.

Obrambne priprave v podjetju Svilaniit se izvajajo na ta način, da se preko enot civilne zaščite usposabljuje mladi delavci. V preteklem obdobju smo usposobili 5 delavcev, ki so opravili tečaj prve pomoči, formirana je bila industrijska gasilska enota, ki je v tem obdobju dosegla lepe uspehe. Vzgojili smo 30 mladih gasilcev, ki so si pridobili naziv izprašan gasilec,

ne organizacije so glede na pravice in dolžnosti, ki jih imajo po zakonskih predpisih in statutu podjetja, odgovorni za učinkovito pripravljane delovne organizacije na splošni ljudski odpor. Temu vprašanju bodo morali v bodoče posvetiti mnogo več skrbi kot doslej tako organi upravljanja, strokovne službe in družbeno politične organizacije podjetja. Pri obrambni vzgoji in strokovnem usposabljanju članov delovne skupnosti bomo morali težiti za tem, da bo ta vzgoja idejno politična in strokovno še sodobnejša tako, da bo pri slehernemu delavcu vzbujala prvine splošnega ljudskega odpora ter pri tem upoštevala psihološke, sociološke, ekonomske in druge vidike obrambe in odpora.

Prihod članov delegacije SLO v podjetje

Ali imamo Jugoslovani res mnogo denarja?

Tržaški list Gospodarstvo objavlja pod naslovom »Jugoslovani imajo mnogo denarja« poročilo olimpijskega komiteja koliko so posamezne države kupile vstopnic za olimpijske igre v Münchnu. List se opira na poročilo zahodnonemških listov, da so organizatorji olimpijskih iger izredno zadovoljni glede prodaje vstopnic. Sami niso niti pričakovali, da bo prodaja tako šla od rok. Olimpijskim igram v Münchnu bo prisostvovalo več športnikov in drugih radovednežev, kakor na prejšnjih dveh olimpijadah. Do srede aprila so prodali že 2,2 milijona vstopnic. Olimpijski odbor ima na razpolago 3,800 tisoč vstopnic.

Organizacijski odbor olimpijskih iger v Mehiki je prodal 1,900 tisoč vstopnic. Tokio jih je prodal čez 2 milijona, v Rimu leta 1960 pa 1,400 tisoč. Največ vstopnic za München so kupili Američani in sicer 118 tisoč, za njimi 52 tisoč Angleži, nato 47 tisoč Jugoslovani, 36 tisoč Švicarji in 30 tisoč Francozi ter 33 tisoč Avstrijci. Med južno ameriškiimi državami je na prvem mestu Brazilija z 18 tisoč. Vzhodni Nemčiji so jih prodali 22 tisoč, Sovjetski zvezi 18 tisoč in na Japonskem 31 tisoč.

Iz teh podatkov res izhaja, da smo Jugoslovani med bogatimi.

Položaj tekstilne industrije

Znano je, da je ekonomski položaj jugoslovanskega gospodarstva izredno težaven, na kar vplivajo predvsem naslednji faktori:

- velik porast stroškov in cen
- neuravnovešena plačilna bilanca
- nizka rentabilnost in ekonomičnost
- nelikvidnost
- zamrznitev cen.

Še posebno v tem položaju pa je tekstilna industrija, katero, poleg omenjenih vzrokov težijo še:

- oskrba z osnovnimi surovinami
- zastarelost strojnega parka
- nizka akumulativnost
- relativno velika obremenitev s prispevki in davki, ki jo ima zaradi karakterja delovno intenzivne industrije
- otežkočen rentabilen plasman izdelkov na zunanjem trgu, zaradi velikih uvoznih dajatev.

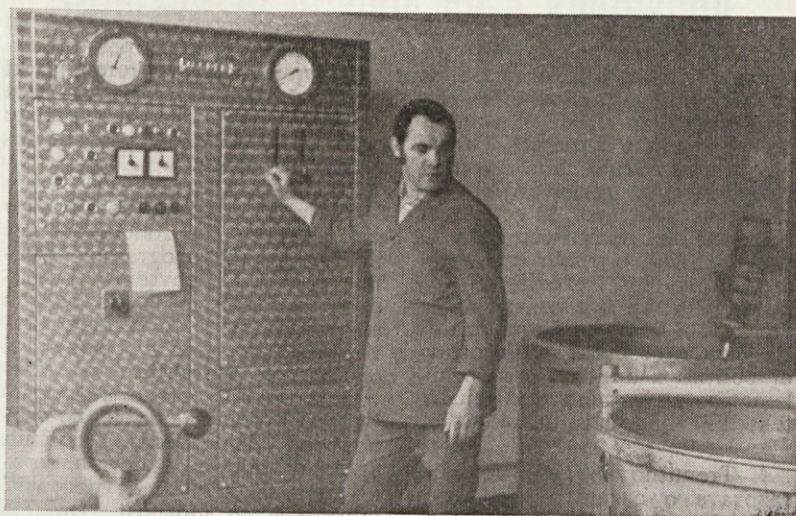
Iz statističnih podatkov je razvidno, da je tekstilna industrija kljub težavam, ki jih ima,

za jugoslovansko gospodarstvo izredno pomembna. V letu 1971 je bilo v tekstilni industriji zaposlenih 244.000 delavcev, kar predstavlja 15,6% vseh zaposlenih v industriji in rudarstvu. Zato je razumljivo, da so problemi tekstilcev pravzaprav problemi celotne industrije.

Osnovni problem, ki teži tekstilce, je oskrba s surovinami. Tekstilna industrija je skoraj v celoti odvisna od uvoza surovin. Letno uvažamo okoli 97% bombaža (93.000 ton), 90% volne (20.500 ton), juto v celoti (15.000 ton) in 30.000 ton umetnih vlaken. Pretežno večino surovin moramo plačevati v konvertibilni valuti, zato je devalvacija dinarja in istočasno revalorizacija konvertibilnih valut, močno vplivala na porast stroškov pri nabavi surovin, poleg tega pa je cena tekstilnim surovinam v zadnjih letih na zunanjem tržišču zelo narasla.

Izračuni, ki so bili izdelani na bazi porabe tekstilnih surovin v letu 1971 kažejo, da bodo ti momenti vplivali na tekstilno industrijo v negativnem smislu kot sledi:

Negativni učinek v milijonih N din	Celotno tekst. ind.	Bomb. ind.	Delež bomb. v cel. tek. ind. v %
1. Na osnovi devalvacije dinarja	664,6	316	48
2. Na osnovi revalorizacije valut	238,7	51,2	21
3. Porast cen na svetovnem trgu	452,3	259,1	57
Skupaj	1.355,6	626,3	46

Delavec barvarne pri razvodni omari za reguliranje procesa barvanja

Ker je z devalvacijo dinarja nastala izvozna stimulacija, ki znaša na osnovi izvoza v letu 1971 215 milijonov din, pričakujemo porast stroškov za tekstilno industrijo v letu 1972 v znesku 1.140,6 milijonov N din.

Da bi se vsaj delno omilil ta težak položaj tekstilne industrije, je Zvezni izvršni svet v začetku leta sprejel naslednje ukrepe:

1. Uvozna taksa se pri nekaterih uvoznih surovinah zniža od 6 na 2%. Ta ukrep je samo neznatno vplival na zmanjšanje stroškov, ker se uvozna taksa že preje ni plačevala za uvoz surovin in držav v razvoju in vzhodnih držav.

2. Cene volne so se povečale za 11%.
3. Cene bombažne preje so se povečale s 1. III. 1971 za 8%.
4. Cene vseh tekstilnih proizvodov so se povečale za 4% na račun znižanja zveznega prometnega davka.

Če ovrednotimo vse te olajšave, znašajo 410,9 milij. din, s čemer se negativna razlika zniža na 729,9 milij., kar predstavlja 36% celotne obremenitve.

Ker je, kljub že sprejetim olajšavam, položaj tekstilne industrije še vedno zelo kritičen, je ZIS sprejel sklep, da se lahko cene nekaterim tekstilnim proizvodom povečajo z 21. VI. 1972.

Pri bombažni preji in tkaninah je dovoljeno povišanje za 8%. Tudi ta ukrep ne bo rešil si-

Ribaš ing. Slavko

Kdo je odgovoren za red in disciplino v podjetju

Za izvajanje delovnih nalog, za red in disciplino smo v podjetju odgovorni vsi, to je vsak na svojem delovnem mestu. V našem samoupravnem sistemu bi moral biti zavzet visok čut odgovornosti. Sleherni delavec, prežet s samoupravljalško zavestjo, bi moral v času, ko je vključen v delovni proces, opraviti svoje delo vestno, natančno in požrtvovalno. Na žalost pa ta samoupravljalška zavest ni enako razvita pri vseh delovnih ljudeh. Nekateri se kaj radi izmaknejo delovnim dolžnostim. Zapuščajo delovna mesta med delovnim časom, motijo druge, površno opravijo delo, predolgo se zadržujejo v garderobah, predčasno odhajajo z dela ali z zamudo prihajajo na delo. Kdo je sedaj poklican, da vse te probleme razrešuje? Za razreševanje teh vprašanj so prvi poklicani samoupravni organi. Tisti delavci, ki so izvoljeni v organe upravljanja, bi morali dajati najboljši zgled odnosa do dela, delovnih sredstev in reda v podjetju. Na sejah teh organov bi morali poročati o zapaženih slabostih in se truditi za njihovo odpravo. Ta forum naj bi na osnovi sprejetih zaključkov preko ustreznih služb in vodstvenih kadrov izvajal sprejete ukrepe.

Poglejmo v čem je bistvo stvari?

Prejšnji mesec so vratarji po sklepu odbora za splošni ljudski odpor poostriili kontrolo pri vходу in izhodu iz tovarne. Pri posameznikih so odkrili nekaj napak. Posledice tega so bile, da se je nekdo iznesel nad ponijem in kolesom, last vratarja s tem, da je stvari poškodoval. Takim in njim podobnim ljudem bi bilo najbolj po godu, da bi počenjali kar bi sami želeli v škodo podjetja in njim v osebno korist. Takega odnosa do družbenega reda in njenih materialnih dobrin naš samoupravni sistem v osnovi negira, take akcije pa so družbeno nevarne.

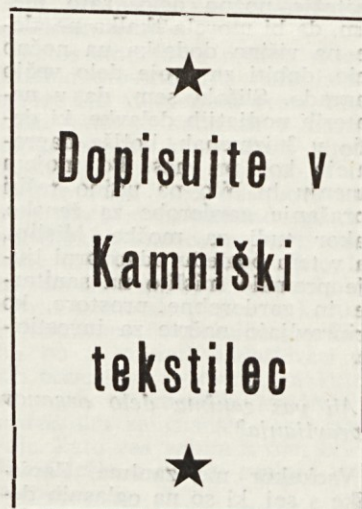
Pojavlja se, da so nekatere skupine delavcev že nekaj minut pred drugo uro pri izhodu. S strani tehnične službe je bil dan nalog vratarjem, da jim zapre vrata. Ta ukrep tem ljudem ni bil všeč. Nekateri so godrnjali, kakor da jim je storjena kakšna krivica, čeprav so kršili delovno dolžnost. Ali takšni ljudje izpolnjujejo svojo obljubo, ko so pred sprejemom v podjetje sprejeli obvezo, da bodo vestno in prizadevno opravljali delovne naloge in da bodo

tuacije v celoti. Še vedno bo pretežna večina dodatne obremenitve ostala na ramenih tekstilne industrije, ki bo morala sama poiskati rešitev iz nastalega položaja.

na delu 8 ur. Delavec samoupravljalca v takih primerih ne izvaja volje delovne skupnosti, ki jo je pred tem zglasoval organ upravljanja. Kdo naj bo potem tisti, ki bo ščitil samoupravni dogovor o tovarniškem redu? To mora biti naš delavec sam.

V cilju, da bi se delavec počutil čimbolj ugodno na delu in da bi lažje dosegal rezultate dela je bilo sprejetih že mnogo koristnih ukrepov. Podjetje je kupilo samopostrežni avtomat za kavo in hladne pijače. Na žalost naprava brezhibno ne deluje, pa vendar se delavci, zlasti kave, v velikem številu poslužujejo. Nedvomno je to ena novih pridobitev, to je, da se človek v primeru potrebe okrepeča. Ljudje pa imamo to napako, da pričemo razmišljati, kako bi iz ene koristi potegnili čimveč. Racionalizatorjev za osebne koristi je povsod dovolj. Tudi pri uporabi teh avtomatov so jih nekateri že nekaj izumili. Vodji dela ugotavljajo, da na delovnem mestu ni delavcev, pri avtomatu jih je pa cela vrsta, ki strpno čakajo tudi po pol ure, da pristreže kavico. To pa ni vse, sedaj je potrebno kavico še v miru popiti, pokaditi cigareto in malo debatirati v garderobi.

Tak odnos do kolektivnega reda in ustaljene delovne discipline prav gotovo ni na mestu. V času ko pišemo in govorimo, da je tekstilna industrija v težkem položaju, verjetno takemu stanju doprinašajo tudi takšne napake. Naj bo kakorkoli že, vendar pa je res, da ne glede na družbeno ureditev prirodni zakon ekonomike ne pozna sentimentalnosti v proizvodnem procesu.

Razgovor s proizvajalci

V prejšnjih dveh številkah Kamniškega tekstilca so pod to rubriko sodelovali moški. Da ne bo zamere, sem se danes obrnil na žensko, to je tov. Menčak Pavla, tkalko iz tkalnice frotirja.

Tov. Pavla je zaposlena v tovarni že 15 let in je takorekoč ves čas na delovnem mestu tkalke. Poslušajmo kaj meni o nekaterih vprašanih nočnega dela in poslovanju podjetja.

Kakšno je vaše stališče do nočnega dela?

Nočno delo je za matere z otroki najtežje kar si lahko mislimo. Posebno je to težko tistim materam, ki nimajo urejenega varstva otrok. V teh 15 letih mojega dela je bilo mnogo neprespanih noči, ker sem morala zjutraj, ko sem prišla z dela prevzeti drugo nalogo, varstvo otrok. Čeprav bi podjetje še boljše nagrajevalo nočno delo, se kot mati ne bi nikoli odločila za večji zaslužek na račun otrok in mojega zdravja. Res je skrajni čas, da pristojni organi razmislijo o tem da bi se nočno delo v določenem roku ukinito.

Kaj menite Pavla, kako je urejeno v Kamniku vprašanje otroškega varstva?

Za veliko število mater delavk otroško varstvo še zdaleč ni urejeno, posebno ne za tiste matere, ki so daleč od otroških ustanov. Kakšna težava je zjutraj zbuditi otroka in ga prenašati v dežiu in mrazu iz enega kraja mesta v drugega. Mnoge matere imajo problem z varstvom otrok, posebno v popoldanskem času. Ta problem je v tem ali je predaleč do otroškega vrtca ali na je otroški vrtec zaseden in tako otroka prenašajo od družine do družine, če se katera ženska usmili, da prevzame otroka, za kar pa je treba tudi precej plačati.

Kakšno je vaše mnenje o skrbi za žene v podjetju?

Na to vprašanje ne bi mogla biti posebno kritična. Ne morem reči, da so težki delovni pogoji, kot so recimo ureditev prostorov, čistoča in drugo. Za delavke, ki delajo v 3 izmenah, je najtežje nočno delo, zato menim, da bi morala tkalka ne glede na višino dodatka na nočno delo, dobiti za svoje delo večjo nagrado. Slišala sem, da v nekaterih podjetjih delavke, ki delajo v 3 izmenah, boljše nagrajujejo kot pri nas. Po mojem mnenju bi bilo pa nujno rešiti vprašanje garderobe za ženske, kakor tudi za moške. Mislim, da v tem pogledu odgovorni ljudje premalo mislijo na sanitarne in garderobne prostore, ko pripravljajo načrte za investicije.

Ali vas zanima delo organov upravljanja?

Vsekakor me zanima. Zapisnike s se, ki so na oglednih deskah, rada preberem in se tako

seznanim z delom organov upravljanja in poslovanjem podjetja. Tovarniški informator je v podjetju res dobro informacijsko sredstvo. Ko pride v delovno enoto, ga ljudje takoj preberejo, mnogi ga pa tudi ne dobijo v roke, zato predlagam naj se informator v določenem številu razdeli vsem izmenam, ne pa samo eni izmeni, ker sta popoldanska in nočna izmena večkrat brez tedenskih vesti. Dobro bi bilo, da se 1 izvod informatorja izobesi na oglasne deske.

Ali ste seznanjeni kaj pomeni Work Faktor sistem ali vrednotenje delovnih mest?

Slišala sem o tem, da se v podjetju proučuje kako se bo vrednotilo delo, vendar v podrobnostih s tem nisem poučena in kaj to pomeni ne bi mogla natančno povedati.

Kakšni so odnosi delavec — mojster v vaši enoti?

Moram reči, da so ti odnosi v redu. Vodje dela imajo v glavnem do nas delavcev v redu odnose. Res tu in tam kakšna

tkalka tarna, ker bi želela, da se ji izboljša statev, ki dela kakšne pomanjkljivosti. Želja nas tkalk bi bila, da bi mojstri po možnosti še bolj skrbeli za odpravljanje napak na statvah, ker bo tako tudi tkalka imela manj tkalskih napak na tkanih.

Tov. Pavla, kje boste letos koristili dopust in kako?

Odločila sem se, da koristim letni dopust z družino na morju. Prosila sem za Novigrad, pa nisem dobila prostora, zato sem bila razporejena na Rab v počitniški dom podjetja. Spričo mojih osebnih dohodkov moram iskati takšno letovišče, ki ga premore moja denarnica.

Ali lahko poveste s čim se ukvarjate v svojem prostem času?

Prostege časa imam pravzaprav malo na razpolago. Ko pridem iz nočnega dela se moram malo odpočiti, če se sploh lahko odpočijem. Nato moram prevzeti skrb za gospodinjstvo in opraviti vse kar mora stoniti gospodinja.

Morda imate še kakšno željo, da jo poveste članom delovne skupnosti?

Moja želja je predvsem, da bi podjetje uspešno poslovalo in premagovalo težave in probleme, ki se vsak dan pojavljajo v raznih oblikah, ker sem slišala, da je bilo pred 2 meseci težava za surovine in podobno.

Tovarniški Pavli se zahvaljujem za njene odgovore.

Urednik!

DIT tekstilcev Svilanit izdelalo in sprejelo program dela 1972-74

Na svoji prvi seji je novoizvoljeni UO DITT Kamnik poleg konstituiranja odbora razpravljal o predlogu programa dela za naslednjo mandatno dobo. Člani UO so sklenili, da DITT prevzame sledeče naloge:

1. Čim prej dokončati pogodbeno dela kot so:

- Izdelava navodil za varno delo na delovnih mestih v proizvodnji.
- Izdelava elaboratov dejanskega stanja elektroinstalacij, ogrevanja in vode.

2. Pristopiti k izdelavi elaborata, ki naj bi nosil vsebino »zmanjšanje delovne sile na določenih področjih s pomočjo boljše organizacije dela, novega strojnega parka ali boljše in modernejšie tehnologije« in naj bi služil kot osnova za perspektivni razvoj podjetja.

Elaborat naj bi obravnaval celotno podjetje in ne posamezne baze pa tudi izdelati je zahteven popolen ekonomski izračun. V to delo bo vključeno večje število članstva, predvsem pa se bo angažiralo mlado in mlajšo strokovno silo, ki morda na delovnih mestih ne more prekositi in arhivirati vseh svojih strokovnih sposobnosti. Zato bodo po obratih ustanovljene komisije iz vrst članstva, ki bodo obdelale problematiko posameznega obrata, nato pa bo elaborat obdelala kot celoto. Komisija sestavljena iz predsednikov obratnih komisij.

3. Informiranje članstva preko periodičnih posvetovanj in razgovorov naj bi bila nova oblika združevanja in aktiviranja ter poživitev dela DITT Kamnika. Najmanj vsake 3 mesece 1 x naj bi se organiziralo tako posvetovanje oziroma razgovor, kjer bi strokovni sodelavci, ki so bili na potovanju v inozemstvu ali praks, obveščali o vtisih in novitetah, ki so jih zasledili na teh potovanjih. Ta posvetovanja bodo služila tudi za informiranje članstva v gospodarstvu, poslovni politiki z aplikacijo in problematiko v lastnem podjetju in tekstilni industriji nasploh.

4. Trenutno so zelo aktualne razprave o organiziranju in ustanavljanju novih oblik samoupravljanja, kjer bi za osnovno službo temeljne organizacije združenega dela, DITT Kamnik je sprejel od podjetja Svilanit nalogo, da študijsko obdelata material in na osnovi obstoječega stanja v podjetju ugotovi ali je možno in ekonomsko zadostno utemeljeno združevanje v take samoupravne enote v našem podjetju in v kolikor ne, da izdelata predlog rešitve enakopravnega udeleževanja na področju samoupravljanja ne glede na število zaposlenih po posameznih enotah.

5. V podjetju je izdelan predlog perspektivnega razvoja po področju investiranja, čeprav je to delo že gotovo menimo, da je prav, da DITT kot strokovna organizacija oceni ta elaborat,

da svoje pripombe, predloge in spremembe. V ta namen je bila imenovana posebna komisija, ki naj bi to delo opravila, pri tem pa naj bi vključila še vse tiste delavce, ki so sodelovali pri izdelavi elaborata.

6. Naše podjetje se pogosto poslužuje tujih sodelavcev pri izdelavi raznih programov organizacijskih ali povsem tehnoloških. Ugotovljeno je, da od teh elaboratov pogosto nimamo želenih konisti, ker tuji sodelavci elaborat ne uporabljajo v proizvodnji ampak ostane na papirju. DITT smatra, da je potrebno pred izplačilom finančnih sredstev takega elaborata strokovno pregledati in ugotoviti koristnost in možnost izvedbe teh del v samem podjetju.

UO je imenoval takoj dve komisiji, ki naj bi pregledali in dali oceno in sicer:

- možnost uporabe pravilnika o kontroli kvalitete v našem podjetju
- šivalnica, tkalnica, previjalnica — izdelanem po predvidu strokovnjakov Tekstilnega šolskega centra Kranj, mi čemer naj se pritegne v pomoč vodje izmenjavnih enot.
- o poteku del na uvažanje WF in oceno o efektivnosti tega načina ocenjevanje dela po učinku.

7. Dejavnosti društva naj bi se druzila tudi izven podjetja, zato je bil UO za začetek mnenja, da to lahko izvedemo pre- (Nadaljevanje na 7. strani)

Naši gasilci so se dobro izkazali

Kot vsako leto, je tudi letos organizirala občinska gasilska zveza tekmovanje o gasilskih spretnostih. Program je bil dosti zahtevnejši kot prejšnja leta. Predvsem imam v mislih taktično vajo, katera je bila prvič izdelana v tej obliki in je zahtevala od gasilcev vso zbranost in znanje.

Večini prijateljev gasilstva ni jasno, kako to, da so prav letos v programu, ki je bil doslej iz leta v leto isti, napravljene take spremembe. Letos praznujejo kamniški gasilci 90 letnico obstoja. V Murski Soboti pa je bil kongres gasilcev. Da bi ta dva praznika čimbolje poudarili, je tekmovalna komisija pripravila zato tudi zahtevnejše vaje, s katerimi je hotela doseči

ob enem tudi še večjo pripravljenost društev.

Kljub temu, da je bil program težak in zahteven, smo se ga lotili z zavestjo gasilcev, ki so dolžni izvajati programe, katerih cilj je usposabljanje enot v primeru požarov ali drugih nezdod, ki ogrožajo ljudska življenja in splošno premoženje. Naše gasilsko društvo se je tekmovanja v Kamniku udeležilo z eno moško in eno žensko desetino.

Kljub kratkemu roku in krizi, ki je nastala v našem društvu, pa rezultati niso izostali. Ženska kakor tudi moška desetina sta bili od sosednih društev in publike toplo pozdravljeni. Tekmovanje, ki je bilo v občinskem menilu, dne 27. 5. ob 15. uri na

stadionu v Mekinjah, je bilo sicer dobro pripravljeno, pa tudi vreme je bilo naklonjeno. Tekmovali sta dve ženski desetnici, 4 moške in 7 pionirskih. Tekmovale so članske ekipe indust-

sem, da bo drugo leto naši desetini v borbi za prvo mesto bolj trda predla. Kot sem že omenil, preživlja naše društvo letos hudo krizo. Primanjkuje nam aktivnega kadra. Ne bi

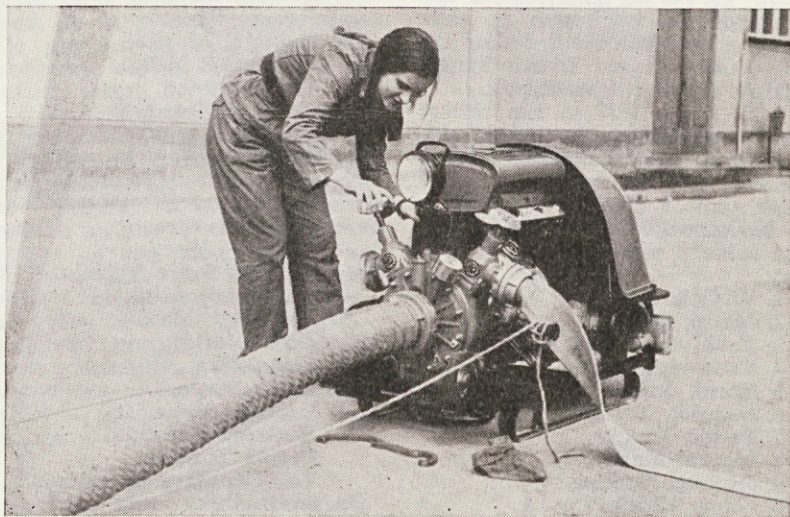
DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV TEKSTILCEV SVILANIT IZDELALO IN SPREJELO PROGRAM DELA

ko tako imenovanih »športno zabavnih srečanj«. Tako bo že v obdobju junih — julij organizirano tako srečanje s člani DITT Litija, v jesenskem času pa DITT Trzin. Tako bi preko športa in zabavnih srečanj navezali stike s strokovnjaki v drugih podjetjih in izmenjali mišljenja ter poglede na problematiko v tekstilni industriji.

8. Organizirali se bodo tudi popoldanski obiski raznim zanimivim podjetjem v obliki ekskurzije, edina večja ekskurzija

pa naj bi bila v Italijo, ki bi trajala cca 3 dni. Na tej ekskurziji, ki bi jo organizirali s pomočjo »Jadrana« Sežana bi si ogledali tovarno kravatnega blaga Bottinelli (naš kooperant), barvarno pri fa Macchi in tkalnico frotirja Marelli. Tako bi večjemu delu strokovnega kadra, ki mu obisk v takih podjetjih po službenih dolžnostih ni možen, lahko omogočili ogled zelo zanimivih podjetij ter jih seznanili z njihovo organizacijo dela in tehnologijo.

Kožuh ing. Rozka

Delavka pri pogonu gasilske motorke. Najbrž vsake ne bi ubogala!

rijskih PGD. Prostovoljci iz terena pa so tekmovali 28. 5. Moška desetina je zasedla četrto mesto (zadnje). Res je, da se z to uvrstitvijo ne moremo pohvaliti, toda kot smo že omenili, društvo je doživljalo krizo kot še nikoli, in vse je že kazalo, da se tekmovanja ne bomo mogli udeležiti. Ker pa gasilci ne bi bili gasilci, če ne bi bili pri svojem delu vstrajni, smo se potrudili, da smo pripravili obe desetini za tekmovanje. Da smo to krizo končno le prebrodili pa gre priznati tudi tov. Zormanu, saj je končno le spoznal kakšne so njegove dolžnosti do društva in njegovih sotovarnišev v desetini.

Nič kaj boljša pa ni bila situacija v ženski desetini, saj smo tik pred nastopom morali zamenjati oba napadalca in sela. Toda kljub strahu, ki me je spremljal ves mesec, so bili rezultati na tekmovanju presenetljivi. Ne mislim s tem na prvo mesto in pokal. V mislih imam tekmovanje in dosežene rezultate, ki so bili dosti boljši od lanskih. K temu pa je delno pripomogla tudi konkurenca, katere lansko leto ni bilo. UTOK je namreč letos usposobil tudi žensko desetino, ter jo postavil na bojno polje pred naša dekleta. Od daleč je bilo videti, da sta si ta dva tabora zagnjena nasprotnika, zato sem budno pazil in sledil obema kako se bonita za tako dragocene točke, za točke ki naj bi odločila čigava je trofeja, ki je tako razburjala obe strani.

Resnici na ljubo moram povedati, da so vsi upi nasprotnic padli v vodo že pri prvi vaji. Pa vendar jim je treba čestitati. To so mlada dekleta in so se z orodjem in gasilsko taktiko prvič srečala pred dvema mesecema. Kdor se vsaj malo spozna na gasilstvo, pa mora priznati, da je bilo treba mnogo vaj in korajže, da so na takšno tekmovanje sploh prišli, in jaz jim samo čestitam. Prepričan pa

mogel reči pravega vzroka za to, ker ga ne vem. Prepričan pa sem, da je temu dosti kriva nerresnost članov društva, ki so čeprav prostovoljci dolžni izpolnjevati dolžnosti, ki so pred njimi postavljene.

Po drugi strani pa nam zelo veliko škodo delajo razni opraviljenci. Vsem tem bi svetoval naj stopijo vsaj za eno leto v naše aktivne vrste. Naj z nami delajo na vajah in tekmovanjih, pa sem prepričan, da jim bo gradiva za obrekovanje kmalu zmanjkalo. S tem pa se bodo povečale naše vrste, kar nam bo omogočilo boljše plasmane na tekmovanjih in večjo pripravljenost v primeru nesreče. Vsi člani kolektiva, in ne samo društva, bi se morali zavedati, da so gasilci tisti, ki bedijo nad našim premoženjem. Oni bodo tisti, ki bodo s svojo pripravljenostjo, znanjem in odločnostjo lahko uspešno pokazali roke rdečemu petelinu, ki bi se hotel polastiti našega imetja, naše tovarne. Zato upravičeno apeliram na vse člane kolektiva, da če že ne mislijo pomagati društvu, naj vsaj ne delajte razdora v njem.

Za zaključek pa še apel tov. gasilcem.

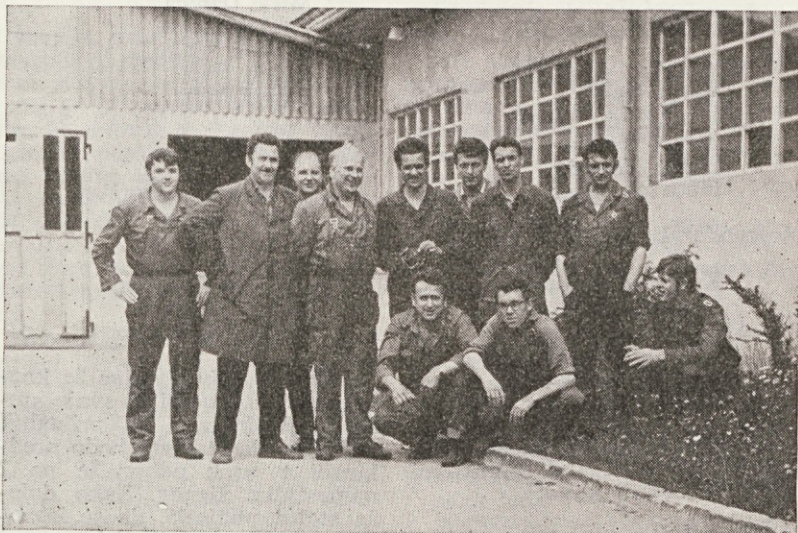
Letos smo imeli priliko videti, kakšna presenečenja nam lahko pripravijo na gasilski zvezi. Prav tako smo se spoznali z novim točkovnikom, ki je dosti strožji, kar je povsem pravilno. Toda to postavlja pred nas nove naloge. Zato si ne smemo več dovoliti tako imenovane mrtve sezone, kot je to bilo prejšnje leto, da smo po končnem tekmovanju pometali puške v koruzo in spali spanje pravičnega. Treba bo z vajami nadaljevati in jih popestriti z novimi, za katere nam ne manjka gradiva v pravilniku za gasilske praktične vaje. Zato vas vabim k čim boljši udeležbi z našim geslom »Na pomoč«.

Vrhovec B.

Priprava za gradnjo nove konfekcije

Razvoj in potrebe tržišča silita podjetje, da se morajo posamezni obrati nujno širiti. Komaj pred 2 leti ustanovljena konfekcija frotirja, je že premajhna in prostori neprimerni. Strokovna služba je pripravila vse potrebno za pristop k izgradnji nove konfekcije. Gradnja prostorov za konfekcijo bi potekala v dveh fazah. Prva faza je predvidena v tem letu in to adaptacija akseptivne tkalnice s prekritjem dvorišča med eksperimentalno tkalnico in lesenim poslopjem, kjer je repromaterial. Projekt je že izdelan in je

stal 100.000,— din. Ravno tako je tudi izdano lokacijsko dovoljenje. Projekt je bil že poslan Zavodu za varstvo pri delu. Na podlagi njegove odobritve bo občinski organ izdal gradbeno dovoljenje. Prva faza gradnje brez klime naprave bi stala okrog 2.100.000,— din. O zastavljeni investiciji so organi upravljanja že razpravljali, vendar bo pred začetkom gradnje posredovano delavskemu svetu v razpravo in odločanje celotno investicijsko poročilo z viri financiranja.

Skupina delavcev iz enote pomožnih obratov

Novi organi upravljanja

Volitve v organe upravljanja so za nami. Za dober uspeh in udeležbo na volitvah v organe upravljanja gre priznanje tudi družbeno-političnim organizacijam, ker so se dokaj dobro angažirale pri pripravah za sklic zborov delovnih ljudi, kakor tudi sodelovale pri izboru kandidatov organov upravljanja.

15. junija 1972 je bila sklica na 1. seja novoizvoljenega delavskega sveta. Udeležba na seji je bila zelo dobra, saj so manjkali samo 3 člani.

Novoizvoljeni člani delavskega sveta s prvo mandatno dobo so:

1. Wiegele Bogo,
2. Maček Jožica,
3. Žavbi Ivanka,
4. Trobevšek Mira,
5. Spruk Jože,
6. Sedušak Tončka,
7. Perčič Tončka,
8. Mavrič Marija,
9. Jurjevec Štefka,
10. Gams Majda,
11. Poravne Štefka,
12. Jenman Marjana,
13. Tomšič Danica,
14. Končnik Helena,
15. Bernik Marija,
16. Rak Janez,
17. Poljanšek Slavko,
18. Lužar Janez,
19. Magjar Silvo,
20. Repič Marjan,
21. Grabnar Vinco,
22. Drešar Ema,
23. Novak Maks,
24. Povše Pepca,
25. Golob Edo.

Z drugo mandatno dobo pa so:

1. Leskovec Janez,
2. Krapež Boris,
3. Lanišek Jožica,
4. Golob Tončka,
5. Baloh Francka,
6. Novak Marjan,
7. Avbelj Francka,
8. Pregl Leon.

Za predsednika delavskega sveta je bil na predlog predsednika sindikata soglasno izvoljen tov. Wiegele Bogo, tekstilni tehnik — vodja pripravljavnice v tkalnici frotirja, za njegovega namestnika pa tov. Repič Marjan, vodja komercialne.

V svete delovnih enot so bili izvoljeni:

Svet DE tkalnice frotirja:

- Kladnik Ivanka,
Šimenc Marija,
Pišernik Marija,
Drolc Štefka,
Prelec Vera,
Burja Janko,
Štrukelj Zalika,
Pipán Lovro,
Uršič Pavla,
Drolc Anton,
Prelec Jože,
Eržen Nežka,
Osolnik Zinka,
Novak Vlado,
Benko Bogo.

Za predsednika sveta enote je bil izvoljen tov. Benko Bogo, za namestnika predsednika pa tov. Pišernik Marija.

Svet DE šivalnice:

- Hribar Dragica,

- Potočnik Marija,
Hribar Mimi,
Kranjc Mihaela,
Grgič Daniela,
Novak Vera,
Uršič Ivanka,
Fabjan Rozka,
Balantič Marija,
Hribovšek Milica,
Pipán Ivanca,
Žebovec Franc,
Janežič Marija.

Za predsednika sveta enote je bila izvoljena tov. Balantič Marija, za njegovega namestnika pa tov. Novak Vera.

Svet DE konfekcije frotirja:

- Šmidovnik Minka,
Poljanšek Majda,
Pikel Marija,
Pirš Milka,
Lazar Anica,
Grkman Valči,
Vinkovič Kristina,
Bizjak Tončka,
Žebaljec Tončka.

Za predsednika sveta enote je bila imenovana tov. Grkman Valči, za njenega namestnika pa tov. Lazar Anica.

Svet DE svile:

- Hančič Nikolaj,
Robežnik Nada,
Avbelj Francka,
Rus Marija,
Vrankar Kristina,
Kregar Vera,
Bernot Ana,
Rozmanič Angela,
Golob Jakob.

Za predsednika sveta enote je bil izvoljen tov. Golob Jakob, za namestnika pa tov. Rozmanič Angela.

Svet DE pomožnih obratov:

- Avbelj Milan,
Koncilija Brane,
Šubic Miro,
Jeglič Anton,
Čebulj Jakob,
Šmidovnik Anton,
Matičič Vinco.

Za predsednika sveta enote je bil izvoljen tov. Šubic Miro.

Svet DE komerciala:

- Šurk Nikolaj,
Šuštar Slavko,
Simičak Ciril,
Janežič Franc,
Škapič Marija,
Bernot Vinco,
Kobetič Marija.

Za predsednika sveta enote je bil izvoljen tov. Simičak Ciril.

Svet proizvodno-tehnične DE:

- Seljak Magda,
Žlebir ing. Franc,
Balantič Silvo,
Rihar Melita,
Rijavec Zdenka,
Rifel Ivan,
Belavič Kati.

Za predsednika sveta enote je bil izvoljen tov. Balantič Silvo.

V gospodarsko finančni DE so izvolili za predsednika zbora tov. Kodnič Anico, za njenega namestnika pa tov. Ručigaj Pavlo.

V splošno organizacijsko-kadrovski DE so izvolili za predsednika zbora enote tov. Mišič

Danico, za njenega namestnika pa tov. Konda Alojza.

Svete delovnih enot so izvolili tudi nekatere komisije in sicer:

DE tkalnica frotirja:

Komisija za kadre:

- Grden Franc,
Osolnik Zinka,
Homar Marija,
Perčič Tončka,
Urancar Jani.

Komisija za norme:

- Kladnik Ivanka,
Pipán Lovro,
Grabovec Minka,
Lužar Mici,
Kuhar Tončka ml.

DE svila:

Komisija za kadre:

- Beč Lada,
Verdnik Marija,
Mlakar Marija.

Komisija za norme:

- Stankovič Brane,
Rozmanič Vinco,
Hančič Niko.

DE šivalnica:

Komisija za kadre:

- Šuštar Marija,
Rihter Kati,
Mežek Vera,
Majdič Silva,
Korošec Franc.

Komisija za norme:

- Rak Tončka,
Golob Marinka,
Koželj Mari,
Urbanc Milka,
Spruk Jožica.

DE konfekcija frotirja:

Komisija za kadre:

- Mikolič Marija,
Pikel Marija,
Vinšek Tončka,
Šmidovnik Minka,
Podgoršek Marija.

Komisija za norme:

- Perčič Marija,
Žebaljec Tončka,
Pirš Milka,
Grkman Valči,
Močnik Ivanka.

Proizvodno-tehnična DE:

Komisija za kadre:

- Novak Maks,
Matelič ing. Anton,
Seljak Magda,
Okorn Tomaž,
Lipovšek Peter.

Gospodarsko-finančna DE:

Komisija za kadre:

- Muršak Zinka,
Vehar Anica,
Zorman Francka,
Gomiršek Marinka,
Golob Edo.

Na prvi seji delavskega sveta so bili izvoljeni tudi kolektivni izvršilni organi in to:

Odbor za finančno komercialne zadeve:

- Drobnik Silva,

- Korošec Franc,
Balantič Silvo,
Bernot Vinco,
Stankovič Brane,
Leskovec Janez,
Repič Marjan.

Odbor za kadrovsko socialne zadeve:

- Vehar Anica,
Kožuš ing. Rozka,
Rozmanič Vida,
Zupanc Marija,
Seljak Bogdan,
Verdnik Marija,
Blejc Miha.

Odbor za nagrajevanje:

- Ipavec Marija,
Baloh Francka,
Koçar Špela,
Nograšek Ivan,
Šurk Nikolaj,
Rozmanič Vinco,
Mišič Danica.

Odbor za izrekanje disciplinskih ukrepov:

- Završnik Milan,
Trobevšek Anica,
Golob Jakob,
Potočnik Maks,
Lipovšek Peter.

Odbor za varstvo pri delu in požarno varnost:

- Ocvirk Jožica,
Golob Alojz,
Zobavnik Stane,
Pregel Leon,
Jenko Emil,
Matelič ing. Anton,
Jereb Marija.

Odbor za narodno obrambo in civilno zaščito:

- Marcijan Stane,
Konda Alojz,
Golob Alojz,
Mišič Danica,
Zobavnik Stane,
Stankovič Brane,
Torkar ing. Florijan,
Bernot Vinco.

Odbor za informacije:

- Konda Alojz,
Mišič Danica,
Žabkar Irena,
Bernot Vinco,
Golob Edo,
Pregel Miha.

Notranja arbitraža:

- Torkar ing. Florijan,
Vehar Anica,
Muršak Zinka,
Novak Franc,
Grabnar Božidar,
Šuštar Slavko,
Poljanšek Stane.

Nekateri odbori so se že konstituirali in izvolili iz svoje srede predsednika. Na prihodnji seji delavskega sveta bodo predlagani v vsak odbor še po 2 namestnika članov. Tako določa statut podjetja, da se izvolita še 2 namestnika, da zavzmeta mesto v odboru kadar je kateri od članov odsoten.

Računalnik — kaj je to?

Nadaljevanje

V vseh dosedanjih sestavkih sem opisal le tako imenovane hardware ter načine, kako neke podatke posredujemo računalniku in kaj potem računalnik s temi podatki lahko naredi. V tem sestavku pa bom poskušal opisati najvažnejšo lastnost teh mislečih strojev — PROGRAMIRANJE. Računalnik programirati — to pomeni, da mu podrobno določimo in predpišemo naloge, ki naj bi jih opravil. Če hočemo, da nam bo računalnik izračunal 10×12 mu, todej predpišemo: »Pomnoži 10 z 12«, povedati pa mu moramo tudi, kaj naj z rezultati naredi: »Napiši rezultat v 15. vrsto obrazca na levi«. Iz primera je razvidno, da je treba predpisati prav vsako podrobnost. Verjetno bo za gornjo nalogo treba napisati, kje naj računalnik dobi število 10 in kje število 12, če mi to slučajno del nekega večjega programa in ima obe števili že na razpolago v računalniku.

Podrobno in v točnem vrstnem redu napisati prav vse sestavne dele nekega obračuna oziroma kake druge naloge, to je torej prvi problem programiranja.

Drugi problem pa je, kako to do podrobnosti opisano nalogo, »dopovedati« računalniku. Enkrat sem že omenil, da se računalniki razumejo le na številkah — šifre. Našo nalogo bo torej treba napisati v šifrirani obliki, jo odtipkati v centralno enoto računalnika in stroj bo programiran, t. j. pripravljen narediti vse to, kar je napisano v nalogi. S tem problemom — šifriranjem nalog se ukvarjajo ljudje z enim izmed najmlajših poklicev — programerji.

Ker se s pomočjo šifranta (številk) sporazumevamo s strojem, se takšni šifranti imenujejo **PROGRAMSKI JEZIKI**, programer pa je nekakšen prevajalec.

Danes poznamo več vrst programskih jezikov, delimo pa jih v glavnem na dve veliki skupini:

1. jeziki, ki so bolj prilagojeni stroju;
2. jeziki, ki so bolj prilagojeni programu, oziroma strojni in problemski programske jeziki.

Razlika med tema dvema skupinama je naslednja:

a) *strojni jeziki* so čisti šifranti — sestavljeni so iz samih številčk, katerih vsaka ima točno določen pomen. Programer pozna pomen teh številčk in točno ve, kako bo računalnik reagiral na določeno številčko. Ko piše program, mora izpolniti prav vse šifre in mora vse do zadnje podrobnosti označiti s številčkami.

b) *programske jezike*, so prilagojeni človeku in programer v teh jezikih programira s pomočjo določenih besed (navadno angleških). Te besede so človeku razumljive od samih številčk in programiranje je lažje ter hitrejšo. Ko programer tak program odtipka preko pisalne tastature v računalnik, ga ta sam

prevede v svoj strojni jezik, to je pomen posameznih besed stroj sam prevede v zapletene številkice — v šifrant.

Iz obeh načinov programiranja se vidi, da programiranje v strojnem jeziku zahteva dobro poznavanje zahtevnega šifranta, programer mora za vsako številčko v šifri točno vedeti, kaj pomeni. Takšno programiranje je temeljito in počasno delo, zato takšen način uporabljajo le poklicni programerji, ki neposredno delajo z računalniki in posamezne programe tudi testirajo in popravljajo.

Problemske jezike pa uporabljajo programerji in strokovnjaki drugih strok, ko programirajo svoje probleme, ki jih hočejo razrešiti na računalnikih: tehniki, inženirji, ekonomisti, ki računalnik uporabljajo pri svojem delu. Poznavanje problemskih jezikov je v naprednem gospodarstvu pogoj in dokaz, da je posameznik sposoben slediti toku časa. Omenil sem že, da takšen program računalnik sam prevede v šifre. Za takšno prevajanje je potreben poseben program, ki je zelo obsežen in zahteva velik računalnik. Prav zaradi tega se vsi mali računalniki (do 10 K) obvezno programirajo samo v strojnih jezikih.

Naš računalnik se lahko programira na oba načina, vendar se s problemskim jezikom lahko lotimo le enostavnejših programov.

Zaradi tega, so problemski jeziki v razvoju računalnega softwara že veliko bolj razumljivi človeku ter zato na višji ravni od strojnih, jih imenujemo tudi višje programske jezike.

Druga delitev programskih jezikov pa je delitev po namenu

1. komercialno (poslovno) orientirane.
2. znanstvene (matematično) orientirane.

Prvi *komercialno* orientirani programske jeziki, se uporabljajo v poslovnem življenju in delu. Na tem področju navadno ne uporabljamo logaritmov, kotnih funkcij, ne računovno z integrali itd. imamo pa veliko in zelo zahtevno obliko raznih obrazcev in izpisov nanje in zato je programiranje računalnika orientirano za te zahteve in bi bili n. pr. integrali in razna potenciranja le nepotreben balast.

Pri *znanstveno* orientiranih programskih jezikih pa so zahtevane matematične in logične operacije prvi pogoj za delo. Program mora biti sposoben v čim krajši obliki zajeti čim več takšnih operacij.

Strojni jeziki so za vsako vrsto in firmo računalnika specifični in zaradi tega univerzalnih poklicnih programerjev ni, ampak se programerji izšolajo za vsak tip računalnika posebej, saj morajo dobro poznati prav tisto vrsto računalnika za katero delajo programe. Naš računalnik se programira lahko v dveh vrstah strojnega jezika.

1. komercialni — 3 adresni bazični jezik P — 350
2. znanstveni — 2 adresni bazični jezik P — 350 S

Drugačna situacija je pri problemskih — višjih jezikih. Sicer so tudi tu za posamezne vrste in tipe računalnikov določeni specifični programske jeziki, vendar pa so se proizvajalci računalnikov dogovorili za jezik s katerim se lahko programira vse vrste računalnikov prav zaradi tega, da bi si tudi programiranje pridobil lahko vsak višje izobražen človek obenem z ostalimi znanji in to:

- a) komercialni jezik = COBOL
- b) znanstveni jezik = FORTRAN

Ta dva programska jezika sta standard, ki sicer doživlja stalne dopolnitve in spremembe, vendar pa sta le nekaka »esperanto« za vse računalnike. Tudi naš računalnik lahko programira v višjem programskem jeziku PAL, ki zaradi svoje funkcionalnosti postaja standard za male računalnike, predvsem v največjem proizvajalcu računalnikov — ZDA si vedno bolj utira pot.

Tehnika programiranja

»Programiranje, to je poklic prihodnosti«, ta faza se pogosto sliši. In kako to programiranje poteka? Na to vprašanje bom poskušal odgovoriti v nadaljevanju tega opisa.

Pri vsakem programiranju lahko ločimo tri osnovne faze.

1. določitev naloge
2. analiziranje naloge in določitev poteka operacije
3. šifriranje (programiranje)

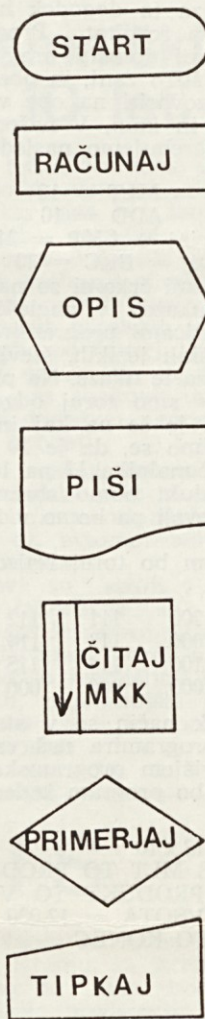
1. *Določitev naloge* je osnovni problem, ki ga je treba razrešiti. Točno je treba določiti, kaj hočemo z obdelavo na računalniku dobiti, v kakšni obliki in kdaž, poiskati in podpisati je treba vse potrebne podatke določiti ljudi, ki jih morajo posredovati itd. Nalogo navadno okvirno določi strokovna skupina delavcev v podjetju, potem pa vsa stvar prevzamejo organizatorji. Organizatorjeva naloga je, da določen in izbran problem prilagodi in predela tako, da ga bo mogoče obdelati na računalniku. Organizator mora imeti za cilj rezultat, ki ga določi strokovna skupina in ta cilj ne sme spreminjati, spreminja in prilagaja pa temu cilju vse ostale podatke, ki so potrebni. Druga naloga, ki jo mora organizator rešiti je, kako v celotno obdelavo vključiti računalnik ter določiti potek dela v računskem sistemu.

2. Naslednja faza — analiziranje naloge in določitev posameznih operacij v programu je najbolj zahtevna naloga, ki jo navadno rešuje celoten organizatorski team z določenega področja.

Zaradi bolj preglednega in enotnega analiziranja so se izoblikovali posebni grafični simboli, ki predstavljajo posamezne operacije na računalniku. Takšna grafična analiza je zelo pregledna enotna za vse programske jezike ter izredno točno opisuje posamezne operacije. Ker so simboli mednarodni, ni pri izmenjavi programov nobenih težav tudi ne za predelavo programa z enega računalnika na

drugega ker je tak grafičen diagram dovolj jasna osnova.

Nekaj grafičnih simbolov prikazuje slika C.

slika C

Osnovni diagram nariše že v prvi fazi organizator, ko določi, kako se bo v določeno obdelavo vključil računalnik. To je grobi diagram, oziroma BLOK-DIAGRAM, ker določa samo posamezne skupine ali bloke operacij. Natančen opis vseh operacij pa predstavlja fini diagram — diagram poteka — (Flussdiagram). Praktičen primer, kako poteka programiranje v tej fazi:

Naloga je: 10×12 moramo med seboj pomnožiti tolikokrat, da bo vsota produktov 12.000.

Iz slike D je razvidno, kako se ta naloga da lepo grafično predstaviti. Blokdiagram samo opisuje, kaj je treba narediti, flowdiagram pa podrobno opisuje operacije:

1. množimo 10×12
2. produkt prištejemo vsoti (to je na začetku 0)
3. sprašujemo se, če je vsota že 12.000 in če še ni, se ves postopek od množenja naprej ponovi, ko pa željeno vsoto dobimo, je program končan.

3. Ko je celotna naloga analizirana in so določene vse operacije in pretehtane vse možnosti in vse možne situacije, ki bi lahko nastale, diagram prevzame programer. Ta vse operacije pre-

šifra (kodira) to se pravi, da namesto grafičnih smislov vpiše prave šifre. Vsak programski jezik je sestavljen iz UKAZOV in grafični simbol je navadno predstava za tak ukaz. Ukaz določa, kaj naj se zgodi, kje se dobijo podatki za ta dogodek in kam naj se da rezultat. Programer mora torej določiti pravi ukaz, napisati šifro zanj, in obenem s šifro odgovoriti na obe vprašanji: kje in kam. V našem primeru potrebujemo naslednje ukaze:

1. množi = MLT = 12
2. seštej = ADD = 10
3. primerjaj = CMP = 21
4. nadaljuj = BRC = 20

Z velikimi črkami so napisane kratice ukazov v angleščini. S temi kraticami programiramo v problemskih jezikih, številke pa so šifre za te ukaze. Na prvi del na »kaj« smo torej odgovorili, treba pa je še na kaj in kam. Dogovorimo se, da je 10 v 111. celici računalnika 12 pa 112. celici, produkt bomo shranili v 113, seštevali pa bomo v 114 celici:

Program bo torej izgledal takole:

001. — 1200	111	112	113
002. — 1000	113	114	114
003. — 2100	114	115	005
004. — 2000	000	000	001

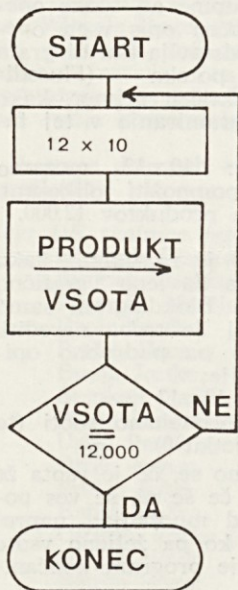
Na tak način se v strojnem jeziku programira naš računalnik. V višjem programskem jeziku pa bo program izgledal takole:

1. MLV 12 x 10
2. MOVE MLT TO PRODUKT
3. ADD PRODUKT TO VSOTA
4. CMP VSOTA = 12.000
5. BRC TO KONEC

BLOK DIAGRAM

FLOW DIAGRAM

slika D

Ta način nam je, če le delno poznamo angleščino, precej bolj razumljiv kot prvi. V tem pa je glavna prednost tega — višjega programskega jezika.

Omeniti moram, da je primer zelo enostaven in da ima povprečen program okrog 700 — 800 takšnih ukazov.

Programski jezik, ki se uporablja za naš računalnik ima 17 osnovnih ukazov.

1. NOP = ni operacije
2. MOD = obnovi, modificiraj
3. BTR = prenesi blok celic
4. ADD = prištej
5. ABT = odštej
6. MLT = množi
7. DIV = deli
8. BRC = skoči v...
9. CMP = primerjaj
10. TRF = prinesi del podatka

11. CLR = briši
12. INN = odtipkaj (vnesi) številčni podatek
13. WRN = piši številčni podatek
14. WRA = tipkaj in piši tekst
15. PHF = premikaj formularje
16. MCI = čitaj magnetno kartico
17. MCO = zapiši na trak magnetne kartice

Vendar pa ima vsak ukaz več različnih variant (WRA — 30, WRN — 50), tako, da se pri programiranju uporablja okrog 500 različnih šifer samo za prvi del to je za določitev. Kaj ta ukaz hoče, dá računalnik stvar na vprašanje kam? in kje?, pa ima programer na razpolago 1000 celic centralnega spomina v računalniku.

Koncentracija in možnost kombiniranja so torej osnovni pogoji za programerja.

Programiranje računalnika je natančno in zahtevno delo, ki je končano potem, ko program (napisan v obliki šifer) odtipkamo na luknjane kartice in ga preko čitalca prenesemo v računalnik.

V tem trenutku računalnik začne misliti in delati tako, kot sta si zamislila organizator in programer. Ko nalogo, ki jo določa ta program uspešno opravi vnesemo vanj nov program in začne delati čisto nekaj drugega.

Kako pa vse te naloge opravlja, bom poskusil opisati prihodnjič.

Edo Golob

Tudi na Rab pelje več poti

V tem članku vam bomo poskušali opisati najugodnejše poti proti morju. Glavna cesta magistrala je vsekakor Ljubljana — Postojna — Ilirska Bistrica — Matulje — Reka. Iz Reke drži jadranska magistrala in pelje skozi Sušak ob morju v smeri Zadra na jug. Od glavne ceste do Rabca je sicer asfaltirana, vendar ozka cesta, dolga kakšne 4 km. Iz Rabca vozi trajekt na Rab, od tu pa lokalni avtobus, to je iz Barbata do mesta Raba. Iz Ljubljane na Reko vozi avtobus, iz Reke do Jablanca pa lokalni avtobus iz Reke. Na Reko je lepo potovati tudi s potniškim ali brzim vlakom. Od železniške postaje do obale Jadrolinje, od koder vozijo ladje na Rab je kakšnih 1.000 m. Iz Reke na Rab vozi redna potniška ladja, ki ima sicer več postaj in zato je vožnja dokaj dolga okrog 3 ure. Kdor si želi morske vožnje ali da se pelje prvič z ladjo, mu je lahko tako potovanje prijetno. Kdor se hoče izogniti potovanju z osebnim avtomobilom po glavni magistrali Ljubljana — Reka lahko potuje na Rab po 3 cestah. Najkrajša in zelo ugodna pot, je cesta Ljubljana — Škofljica — Turjak — Kočevje — Brod na Kolpi — Delnice — Sušak Bakar — Jablanac — Rab. Vožnja po tej cesti je zelo zanimiva, kratka in pelje skozi zelo razvejano pokrajino in posebno zanimiv svet - Gorski kotor. Cesta do Broda na Kolpi je asfaltirana, od Broda do Delnic, deloma asfaltirana, preostali del ceste pa je v rekonstrukciji, od Delnice naprej pa je zopet asfaltirana.

Zelo ugodna prometna žila pa je tudi po avtocesti do Novega mesta, čez Gorjance na Metliko, Črnomelj in Vinico. Ob Kolpi je urejeno kopalnišče z restavracijo, kjer tudi nudijo prenočišča in hrano. Spotoma si tudi ogledate muzej v rojstni hiši Otona Župančiča in se okopljete v topli Kolpi. Na drugi strani Kolpe teče glavna Magistrala Zagreb — Reka skozi Gorski Kotor. Široka in asfaltirana cesta pelje skozi razvejano pokrajino Gorenskega Kotora. Ob cestah je polno gostilnic pred katerimi se vrtijo odojki in ja-

genjčki na raznju. Predno se nagnje cesta proti morju lahko obiščete tudi veliko umetno jezero in narodni park, kjer kraljujejo medvedi. Iz Reke nadaljujete pot po jadranski magistrali do Jablanca. Kdor se hoče ogledati Liko, potuje iz Metlike ob Kolpi do Karlovca, do Plitvičkih jezer, v Senju se pa

priključi cesta na jadransko magistralo. Kdor se hoče izogniti cestne gneče na glavni magistrali to je Ljubljana — Postojna — Reka, je najkrajše potovanje in verjetno najbolj varno skozi Kočevje — Brod na Kolpi — Delnice — Reka, čeprav še nekateri odseki ceste niso povsem asfaltirani.

Člani delavskega sveta si ogledujejo spominsko grobišče umrlih Slovencev v taborišču na Rabu med II. svetovno vojno

V mladinski organizaciji se je voz premaknil

Obstoja in delovanja mladinske organizacije v preteklem letu skoraj ni bilo čutiti, vsaj napisanega ni bilo nič o njenem delovanju. O neaktivnosti organizacije je razpravljala tudi osnovna organizacija ZK podjetja. Sprejet je bil sklep, da se ugotovijo vzroki za pasivnost mladine v podjetju in da se delovne organizacije ponovno oživi.

Dne 2. 6. 1972 je bila sklicana mladinska konferenca, na kateri je bilo navzočih precej mladih delavcev, predvsem pa delavk. Konferenci je prisostvoval tudi direktor podjetja tov. Marcijan Stane. Mladino je seznanil o problemih, ki tarejo tekstilno industrijo. Dejal je tudi, da je mladina med seboj premalo povezana in, da ni imela doslej svojega akcijskega pro-

grama. Mladi delavci bi lahko več storili na športnem, rekreacijskem in idejno izobraževalnem področju. Premalo se trudijo pri razvijanju samoupravljanja ter njihovega dela v organih upravljanja ni bilo čutiti. Po končani razpravi so mladinci sprejeli razrešnico staremu vodstvu in izvolili nove. Člani novega predsedstva so:

- Pregl Miha — predsednik
 Klemenc Milena — tajnik,
 Rožanc Nataša,
 Šubic Andreja,
 Tušar Mile,
 Smolnikar Zdravka,
 Djurašević Jelka.

Novemu vodstvu mladinske organizacije želimo mnogo uspeha pri uresničevanju njihovih nalog.

ZANIMALO VAS BO

Jugoslovanski gigant

Na obalah Donave med Jugoslavijo in Romunijo v soteski Đerdap je bila nedavno spuščena v pogon hidroelektrarna, ki je po moči šesta na svetu. Pred njo so elektrarne v Sovjetski zvezi, v Krasnojarsku, Bratsku, Leninova elektrarna na Volgi in Kujbiševska. Elektrarna v Đerdapu se deli na dva dela — jugoslovanskega in romunskega. Jugoslovanski in romunski breg Donave veže most oz. velikanski jez dolg 1233 m in visok 72,5 m. Ta je spodaj širok 70 metrov, zgoraj pa okrog 14 metrov. V zbirnem jezu se je zbralo 1,5 milijarde m³ vode. Jez je seveda zvišal gladino vode v Đerdapski soteski ter omogočil preureditev struge tako, da traja plovba ladij (s pomočjo ladijskih splavnih) samo 30 ur, namesto 120 ur kot prej. Jugoslovanska propustnica za ladje ob jezu je dolga 210 m, široka pa 34 metrov. Jez je uspešno vzdržal tudi doslej najhujše pritiske vode ob povodnjah. V jugoslovanski del jezu so vgradili 1.602.162 tisoč m³ betona, 74 tisoč ton betonskega železa in 35 tisoč ton druge opreme.

Elektrarna ima v vsaki državi po 6 agregatov. 6 kaplanovih turbin ter 3 generatorje, ki so jih napravili v Sovjetski zvezi v Leningradu, 3 generatorje pa v zagrebški tovarni Rade Končar. Moč vsakega generatorja znaša 178 megavatov. Opremo za jugoslovanski del elektrarne sta izdelali Hidromontaža in Metalna iz Maribora, tri žerjave pa Litostroj iz Ljubljane.

V vsej hidrocentrali bodo letno dobili do 11 in pol milijarde kw ur električne energije, ki se jo bosta državi delili na polovico.

Ta gigant je prinesel tamkajšnjim prebivalcem ogromno gospodarsko in kulturno korist. Objekt bo vsekakor tudi turistična zanimivost in najbrž ne bo žal nikomur, ki si ga bo od blizu ogledal.

Vodja dela mora imeti izkušnje

V zadnjih letih je zelo razširjeno mnenje podjetnikov, da naj bodo vodilne sile čimmlajše, da bodo dale podjetjem dinamične poletne in zagotovile vodstvu kontinuiteto za čimdaljši čas, se je izkazalo po mnenju gospodarskih svetovalcev za moden pojav. Danes gre težnja v nasprotno smer »šef nad 50 let« je spet iskan mož z izkustvi in doznavanju ljudi.

Kot potrjujejo predsednik prezidija Zveze nemških gospodarskih svetovalcev Siegfried Schröder in številni njegovi kolegi, zahteva vedno več vodstev podjetij »izkušnje in spretnost menadžerjev«. Pri tem ne igra vloge starost že preko 50 let. Na nedavnem zborovanju so govorniki ugotovili, da obstojajo zelo velike vrzeli v izobraževanju menadžerjev za vodstveno osebje. V tem posledu so podjetniki doživeli velika razočaranja z mladimi menadžerji. V izobrazbi je pa tudi pomanjkljivo

vo kreiranje v skupini dinamiki in funkcijah vodstva.

V podjetjih je jasno spoznati odpor proti absolventom visokih šol ker poskušajo podjetniki sami izvežbati svoje vodilno osebje. Gospodarski svetovalci, ki govorijo o razočaranju nad mladino, pa tudi ne varčujejo s kritiko podjetnikov. Tako n. pr. so ugotovili, da je moralo 30% vseh podjetij najprej svoje sposobne moči odpustiti, da so lahko spoznali njihovo sposobnost in nepogrešljivost. Gospodarski svetovalci pa grajajo tudi prosilce za vodilna mesta. Pritožujejo se nad pomanjkanjem vne mnogih prosilcev za vodilna mesta. Ne spoznajo se temeljito v analizah trga. Ne berejo pri vstopu v kako podjetje njihovih bilanc in se dajo sploh voditi od primera do primera.

Ali bo res zmanjkalo energijskih zalog?

Ljudje, ki se ukvarjajo s pridobivanjem energijskih virov so izračunali da bodo leta 2000 izčrpali okoli 78% vseh zalog nafte in 73% zalog zemeljskega plina. Statistika kaže preračunana na premogovne enote, da je porabil vsak zahodni Evropejec leta 1950 povprečno 1854 kg, do konca 1969 leta je narasla poročnja na 3470 kg. Bodoče preskrbe z energijo bo mogoče spričo vedno hitrejšega krčenja zalog nafte in plina premostiti le s pospešeno pritegnitvijo jedrske energije. V 6 deželah evropske gospodarske skupnosti so sedaj v obratu elektronske elektrarne z zmogljivostjo 450 megavatov. Do leta 1975 je v načrtu nadaljnjih 700 megavatov proizvodnje električne energije, v letu 1980 računajo v evropski skupnosti s približno 45000 megavatov. V drugem atomskem programu evropske gospodarske skupnosti bo potrebno za področje sedanjih 6 dežel v letu 2000 okroglo 420.000 megavatov jedrske energije.

Objavljamo članek povzet iz revije Zeitschrift für Organisation pod naslovom

Najdenček

Nekega jutra je v nekem znamenem podjetju eden od delavcev za kupom zabojev našel dojenčka. Vzel ga je v naročje, o tem obvestil svojega predelavca, nato pa ga je po instančni poti predal svojemu mojstru. Mojster je najdenčka predal obratovodji, ta pa tehničnemu direktorju. Nato se je sestal kolegij in razpravljaj, če ima podjetje kaj opraviti s tem najdenčkom in je zatorej zanj odgovorno.

Kolegij se je končno odločil za uporabo sodobnih tehnik upravljanja in sestavil projektno skupino, saj je sodil, da gre za nalogo, ki je po zaključku projekta opravljena.

Projektna skupina je zasedala več mesecev in je končno vodstvu predložila tole sporočilo:

— V našem podjetju noben par sodelavcev ne sodeluje tako

tesno, da bi mogel nastati takšen izdelek.

— Pri nas ničesar ne delamo z veseljem in ljubeznijo.

— Pri nas so vse stvari brez glave in nog.

— Pri nas še nikoli nismo ničesar naredili v devetih mesecih.

— Zaključek: Otrok ni naš. Našemu podjetju ne more nihče naprtiti odgovornosti za ta izdelek.

Kaj je pisal Kamniški tekstilec pred 10 leti

V obdobju 1962 — 1964 l. je bila tovarna v obnovi in rekonstrukciji. V zvezi s tem je bilo v Tekstilcu zapisano:

»Ker je končana prva in glavna faza gradbenih del v podjetju, je s tem podana realna možnost, da pristopimo k važnejšemu delu rekonstrukcije in avtomatizacije podjetja, to je k zamenjavi strojev.

Naše delovne priprave imajo samo 42% delovne sposobnosti, to se pravi, da so iztrošene izpod jugoslovanskega povprečja v tekstilni industriji. Tako stanje strojev pomeni resno oviro v naših naporih za doseganje cenenosti proizvodov in kvalitete artiklov, še težje pa se je vključiti v mednarodno delitev dela, ker nikakor ne moremo uspešno uveljavljati konkurenčnih cen ter na zunanjem trgu komaj dosežemo lastno ceno brez ozira na to, da na starih

strojih težko dosežemo ustrezno kvaliteto in nemoteno proizvodnjo, kar nas pri inozemskih partnerjih spravlja v zadrego pri točnosti dobavnih rokov.

Zaradi osebnega standarda naših ljudi, razvoja turizma in s tem večanja hotelskih kapacitet, so potrebe po frotirju vsak dan večje. Z ozirom na to, doživljamo pri nas sunkovit uvoz frotirja, ki dostikrat napravi težave naši prodaji.

To so razlogi, da se je dalo pred delavski svet v razpravo in sklepanje vprašanja rekonstrukcije oz. avtomatizacije tkalnice frotirja.

Ceprav so stroji v tkalnici frotirja takorekoč še novi in vendar čas in razvoj tehnike zahteva, da bomo morali po 10 letih ponovno razmišljati o naba vi novih, modnejših statvah, kar je bilo tudi že poročano v informatorju.

RAZPIS

VIŠJA ŠOLA
ZA ORGANIZACIJO DELA
KRAJNJ
RAZPISUJE

VPIS
V STUDIJSKO LETO 1972/73

Kandidati se lahko vpišejo v:

1. organizacijsko smer z organizacijsko-proizvodno usmeritvijo in z organizacijsko-poslovno usmeritvijo
2. računalniško smer

V šolo se lahko vpišejo:

1. brez preizkusnega izpita kandidati, ki so končali štiri letno srednjo šolo;

2. s preizkusnim izpitom:

a) kandidati, ki so uspešno končali triletno srednjo šolo industrijskega ali drugega gospodarskega značaja oziroma upravno administrativnega značaja in ki imajo najmanj 3 leta prakse na delovnih mestih, ki so povezana z organizacijo dela, se lahko vpišejo na šolo, če opravijo preizkusni izpit iz matematike, iz nacionalnega jezika in iz družbene ureditve SFRJ;

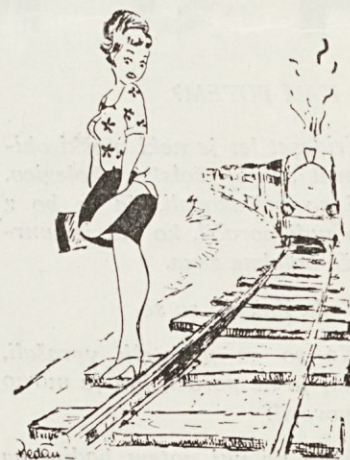
b) kandidati, ki niso končali šol pod 1. in 2. a), se lahko vpišejo, če so najmanj 8 let opravljali delo, ki je povezano z organizacijo dela, in opravijo preizkusni izpit iz matematike, nacionalnega jezika, družbene ureditve SFRJ, fizike, kemije in zgodovine.

Predavanja za redne študente bodo v Kranju, za izredne študente pa bo šola predvidoma organizirala predavanja v Kranju, Ljubljani, Celju, Mariboru, Velenju, Sevnici, Novi Gorici in Koprju.

Podrobnejše informacije dobijo zainteresenti v tajništvo šole, Prešernova c. 11/II, tel. 22-834 in 22-846.

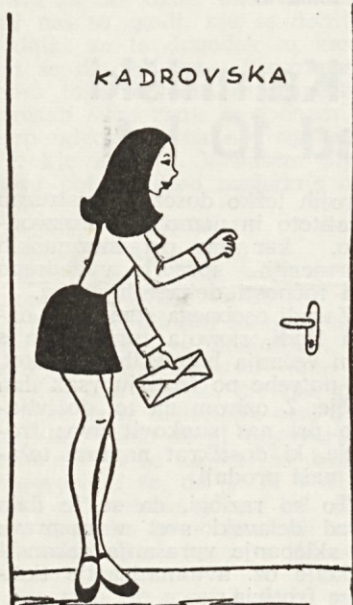
Micka, če še dve postaje vzdriš, pa prihrani za eno pivo!

Brez besed

Kadrovske vesti Nagradna križanka

SPREJETI NA DELO:

Čevka Stanislava v DE 10
 Vrankar Marija v DE 10
 Rak Frančiška v DE 10
 Palma Marija v DE 10
 Suštar Ivanka v DE 10
 Klemenc Ljudmila v DE 11
 Jagodic Ivan v DE 12
 Balantič Stanislava v DE 13
 Jerman Anton v DE 13
 Mali Terezija v DE 13
 Ferjuc Tomaž v DE 13
 Žibert Zinka v DE 14
 Jeras Frančiška v DE 14
 Burkeljca Vera v DE 14
 Kimovec Ivan v DE 20
 Kerč Jože v DE 20
 Caserman Rajko v gospodarsko
 finančno DE.

ODŠLI IZ PODJETJA:

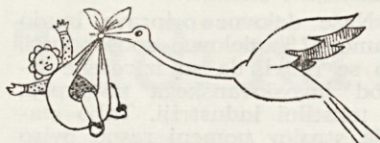
— Fidler Franc, iz DE 13 — lastna odpoved
 — Kadunc Mirko, iz DE 13 — odhod v JLA
 — Podrzavnik Ivan, iz DE 13 — odhod v JLA
 — Burkeljca Zofija, iz DE 14 — lastna odpoved
 — Pangeršič Majda, iz DE 14 — lastna odpoved

— Kerč Ivan, iz DE 20 — samovoljno
 — Zamljen Stanko, iz DE 31 — samovoljno
 — Štifter Anton, iz DE 20 — v pokoj

POROKE:

Mežnaršič Zofija por. SLAPŠAK
 Rems Francka por. VIDIC
 Levar Marta por. ERTL
 Bevec Marija por. DRESAR
 Rožanc Stanislava por. GJURIN
 Na novi življenjski poti jim želimo mnogo sreče in zadovoljstva.

ROJSTVA:

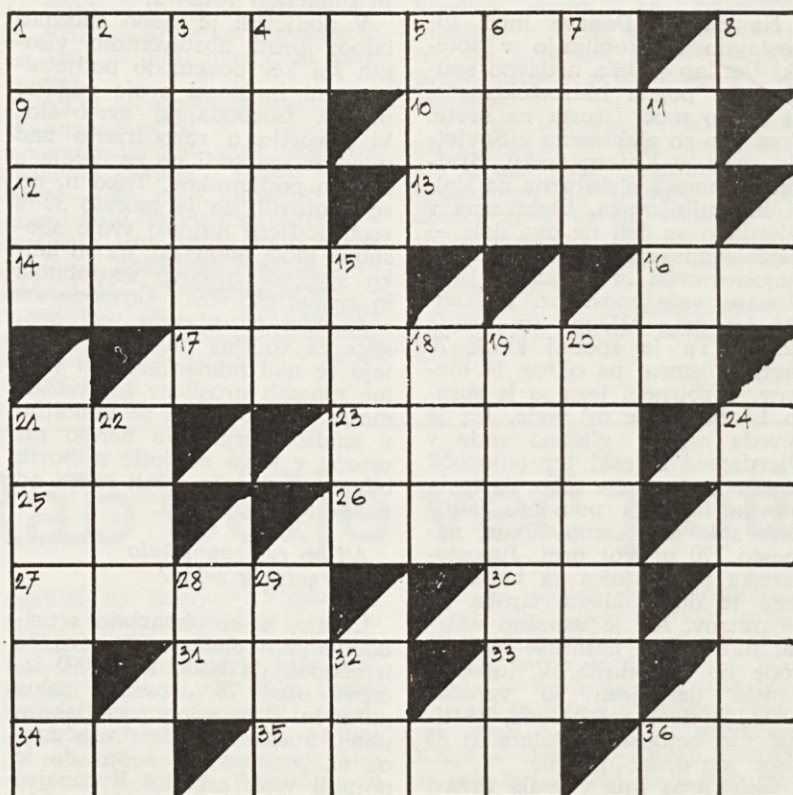

Sinkovec Marija — sina
 Plahuta Štefka — hčerko
 Vrankar Marija — sina
 Dobovšek Marija — sina
 Strgar Marija — sina
 Stennad Milka — hčerko
 Gradišek Jožica — sina

NESREČE:

— Špende Jožica iz DE 13 — obratna nezgoda;
 — Žibert Zinka iz DE 14 — na poti v službo;
 — Klemenc Ljudmila iz DE 13 — obratna nezgoda;
 — Kristan Ivan iz DE 13 — obratna nezgoda;
 — Močnik Milan iz DE 13 — na poti v službo.

VODORAVNO:

1. ime podjetja, 8. začetna črka abecede, 9. prebivalka Irske, 10. neobčutiljiv za kaj, nesprejemljiv, 12. država v vzhodni Aziji, 13. moško ime, 14. tuje žensko ime, 16. predlog, 17. dvojica nastopajočih v cirkusu, 21. Prezelj Vanda, 23. potrebujemo ga za obvezo ran, 25. lastno ročno, 26. ilegalno ime hrvatskega narodnega heroja, 27. ljubkovalno ime za očeta, 30. kratice našega šoferja, 31. zadetek pri nogometu, 33. kazalni zaimek, 34. časopisno podjetje, 35. vrsta barve, 36. nikalnica.

NAVPIČNO:

6. velika moč, 2. hudoba, 3. sveta podoba, 4. oseba, ki skrbi za pričesko igralcev, 5. nasprotje od vse, 6. industrija motornih izdelkov, 7. gnojna tvorba, 11. babica, 15. del pohištva, 18. ime mojstra v svili, 19. zelenjava, 20. žensko ime, 21. konfekcijski izdelek iz frotinja, 22. obdelana zemlja ob hiši, 24. ime direktorja podjetja, 28. kratice vodje računskega centra, 29. debela palica, 32. avtomobilska oznaka za Livno.

Rešitve križanke pošljite uredniškemu odboru v 10 dneh po izidu Kamniškega tekstilca.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJSNJE ŠTEVILKE

Uredniški odbor je prejel 15 rešitev. Izzrebani so bili naslednji:

1. nagrado prejme Vehar Anica,
 2. nagrado prejme Golob Edo,
 3. nagrado prejme Rakoš Andrej

Pravilna rešitev križanke se glasi: V o d o r a v n o: 1. Tasmajdan, 9. orient, 10. ta, 11. klika, 12. krč, 13. sada, 14. erar,

15. ina, 16. britt, 17. ne, 18. torzo, 19. senoa, 20. p, 28. rojak, 31. Nil, 32. taranto.

POPRAVEK ŠTEVILKE KAMNIŠKEGA TEKSTILCA

V zadnjem izidu Kamniškega tekstilca je številka 4 — 5. To napako popravljamo, ker bi moral imeti Kamniški tekstilec številko 3 — 4.

Uredniški odbor!

K V I Z

1. Koliko litrov krvi prečrpa človeško srce na dan?
2. Koliko udarcev na dan napravi človeško srce?
3. Koliko faz ima srčni utrip in katere?
4. Koliko utripov napravi srce triletnega otroka?
5. Kako je velika srčna mišica in s kom jo primerjamo?
6. Na koliko delov se deli človeško srce in kako se imenujejo?
7. Ali človeško srce kdaj počiva?
8. Koliko udarcev napravi srce v minuti pri odraslem človeku?

»KAMNIŠKI TEKSTILEC«

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI TOVARNE »SVILANIT«

KAMNIK

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR

ODGOVORNI UREDNIK

KONDA ALOJZ

NAKLADA 700 IZVODOV

TISKA: »PAPIRKONFEKCIJA«

H U M O R

LE KAM POTEM?

Trideset let je neki moški obiskoval svojo šolsko kolegico. Vsi so pričakovali, da se bo z njo tudi poročil, ko mu je umrla že bolehnata žena.

Toda Zmotili so se.

Ko so ga prijatelji vprašali, zakaj jo ne poroči, jim je mirno odgovoril:

Kam pa naj potem hodim na obiske.

SODOBNI SALAMON

K sodniku v Andervurdu (Amerika) pride delegacija neke nove verske sekte s prošnjo, da jim dovoli razpeti na križ enega od svojih članov.

Njihovi prošnji je bil priložen tudi pismeni pristavek »odrešnika«. Prošnja je bila zelo nevsakdanja, zato je sodnik razmišljal in končno našel rešitev.

Dobro, razpnite ga, če to zahteva vaša vera. Toda, če po treh dneh ne vstane od mrtvih, boste vi dobili v dar od mene po meri narejene ovrtnice in vrvi.